

Jó Pajtás

2016. XI. 24.

70. évf., 35. szám

VI. SZÜCS IMRE GYERMEKVERSMONDÓ VERSENY

**A költészetet ünnepeltük
Udvarnokon**

SZOKÁSAINKRÓL ÓSZINTÉN

Tévéznek vagy interneteznek?

MESEVILÁG

A rászédett ördög

Bolygón innen, Földön túl

XLI. Jó Pajtás Sakkturna

A palicsi Miroslav Antić iskolában javában készülnek lapunk 41. sakkturnájára, amelyre ezúttal **A**is mintegy másfél száz tanulót várunk. A többi szervező, mint például a szabadkai Aragóniai Beatrix Sakk Klub és a Vajdasági Sakkszövetség, ugyancsak készül, mint ahogyan lapunk is. Reméljük, valamennyiünk számára örömteli lesz a másfél hét múlva, december 3-án esedékes verseny.

A főbb tudnivalók röviden: a helyszín a palicsi Miroslav Antić Általános Iskola (Trogir utca 20.), az időpont december 3-a, szombat. Jelentkezés 8.30-tól, játék indítása 9.30 körül, a fiúcsapatok 1-5 tagúak, a lánycsapatok pedig 1-3 tagúak lehetnek. A verseny egyéni (svájci rendszer, 7 forduló, 20-20 perc gondolkodási idő), a résztvevőknek sakk-készletet és sakkórát is hozniuk kell magukkal. A benevezés folyamatos, legkésőbb december 1-jéig kell elküldeni e-mailben (aragoniaibeatrice@hotmail.com e-mailre Jó Pajtás Sakkturna megjelöléssel), vagy postai úton (Jó Pajtás szerkesztősége, Vojvoda Mišić utca 1., 21 000 Novi Sad).

A pályázat lapunk 30. számában, október 20-án jelent meg.

Gion Nándor Olvasási Verseny 2016-17

Szombaton tartják meg a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete olvasási versenyét az általános iskolák felsős tanulói számára.

A verseny célja: a diákok olvasásra való ösztönzése, és a tanulók szövegértő olvasásának fejlesztése. Fontos, hogy minél többen könyvet vegyenek a kezükbe, vagy kedvet kapjanak ahhoz, hogy az internet segítségével éljenek az elektronikus könyvtár nyújtotta lehetőséggel.

Mivel a versenyző nemcsak saját sikeréért „küzd”, hanem a csapat eredménye érdekében (is) igyekszik jól teljesíteni, a versenynek közösségépítő szerepe is van. A verseny résztvevői 3 fő csoportokat alakítanak. A csoport tagjai megbeszélik, hogy ki melyik könyvet olvassa el az adott listán szereplő könyvek közül.

A versenyen a csapat összesen hat könyvcíméből (az általuk választott könyvek címeiből) álló lista alapján kapja a tesztek, ill. a feladatlapokat. A csoportok egyforma kérdéseket tartalmazó feladatlapokat kapnak, és a versenyzők egy-egy csoporton belül közösen oldják meg a feladatokat.

A tartományi döntő szombaton, november 26-án lesz Újvidéken. A versenyzőket 9 órától várják, a feladatok megoldása 10 órakor kezdődik. A legjobbak meghívást nyernek a Gion Nándorral elnevezett irodalmi táborba.

A verseny táborának lakói minden évben Szenttamásra kiránulnak, ahol megtekintik Gion Nándor felújított szülőházát

Dudás Kálmán vers- és prózamondó találkozó

AVajdasági Magyar Versmondók Egyesülete a hétfőgőn rendezi meg a XX. Dudás Kálmán Nemzeti Vers- és Prózamondó Találkozót a bácsfeketehegyi Kultúrotthonban (JNH 24.).

A versenyre 9 év feletti magyar nyelvű amatőr versmondók jelentkezését várták a Kárpát-medence területéről gyermek-, ifjúsági-, felnőtt- és szépkorú kategóriában. A jelentkezőknek készülniük kellett két művel az egyetemes magyar irodalomból, valamint egy verssel vagy prózával a határon túli magyar irodalomból.

A verseny hagyományosan elődöntővel kezdődik szombaton 10 órakor, és a vasárnapi döntővel végződik. A nevezési díj 500 dinár.

Érdeklődni Barta Júliánál (024/738-003) lehet 19 és 21 óra között.

HETVENÉVES LAPUNK
JUBILEUMI RENDEZVÉNYEI

Szegeden is bemutatkoztunk

Egy hete, csütörtökön este szerkesztőségünk bemutatkozott a szegedi Millenniumi kávéház rendezvénytermében. A VMDK szegedi tagozata közhasznú egyesület ifjúsági csoportja meghívásának tettünk eleget, mondhatni nagy örömmel. Szegeden ugyanis sok egykori Jó Pajtás-olvasó él, Magyarországra költözött vajdaságiak, akik kaptak az alkalmon, és jeles évfordulónk apropóján meghívtak bennünket.

Igyekezünk bemutatni lapunkat, múltjáról, jelenéről **Lennert Géza**, a Jó Pajtás nyugalmazott főszerkesztője, és **Nagy Magdolna** újságíró, jelenlegi felelős szerkesztő beszéltek. Erősítésként velünk tartottak **Grubanov Martinek Emília**, a szabadkai J. J. Zmaj iskola tanítója, az EmArt Képzőművészeti Műhely vezetője, aki tanítványai munkája által szinte hetente jelen van lapunkban, valamint **Szalai Violetta** negyedik és **Szalai Klaudia** nyolcadik osztályos tanulók, a hajdújárasi Petőfi Sándor iskola diákjai, akik verssel és mesével tették hangulatosabbá a rendezvényt. A beszélgetést **Barát Szabolcs** vezette.

A rendezvényt a Szeged Megyei Jogú Város Ifjúsági Alapja támogatta.

Csorba Béla

Rejtvények

Tölgyerdőknek lakosa,
Ágas-bogas agancsa,
Szárnya van, de nem madár,
Hat lába van, azon jár.
(Rágócsavasz)

Sörtéjét borzolja a süin,
Nyáron fa tetején ül,
Ősszel bőrét levedli,
S jó édesre süil.
(Enyetszeg)

**Idén harmincan neveztek be,
és huszonnyolcan vettek részt
a szavalóversenyen**

Hagyományos helyszínen, a bánáti Udvarnokon, Szűcs Imre szülőfalujában tartottuk meg november 12-én a 25 évvel ezelőtt elhunyt költőnkéről, lapunk néhai munkatársáról elnevezett VI. gyermekversmondó versenyünket, amelyre Vajdaság minden tájáról érkeztek résztvevők. Idén az előző évekhez képest kevesebb versmondó, összesen 28 mutatkozott be.

Hihetetlen, de igaz, hogy ez az egyetlen magyar jellegű rendezvény a kb. ezer lakosú faluban. Az udvarnokiak közül a legutóbbi népszámláláskor négyszázan vallották magukat magyarnak. Ennek ellenére öt évvel ezelőtt megszűnt a magyar oktatás, mind kevesebb a magyar szó a faluban, így különös jelentőséggel bír, hogy épp ott tartjuk rendezvényünket.

Lázár Jenő a begaszentgyörgyi önkormányzat nevében, Pál Károly, rendezvényünk ötletgazdája pedig a szervezők részéről üdvözölte a résztvevőket

Verset a szórványba!

Sikeres volt hatodik alkalommal is a Szűcs Imre nevét viselő udvarnoki gyermekversmondó versenyünk

Guth Tamás, aki a helybeliek közül oroszlánrészről vállal a verseny lebonyolításában, elmondta:

– A faluban most már sajnos nincs magyar tagozat, sokan elköltöznek. Akik helyben maradtak, Tordára járnak általános iskolába. A Szűcs Imre szavalóverseny az egyetlen magyar nyelvű rendezvény Udvarnokon.

Pál Károly, versenyünk ötletadó gazdája a sajtónak elmondta:

– Ma is itt van mintegy harminc versmondó Vajdaság több mint tíz településéről. Ők azért jöttek el, saját költségükön, hogy itt verset mondjanak, magyar gyermekverset mondjanak, ami, úgy érzem, nagyon fontos.

Lapunk felelős szerkesztője, **Nagy Magdolna** fontosnak tartotta elmondani:

– A gyermekversmondó versenyek valójában a gyerekeket mindig is a szép szóra, az irodalom szeretetére nevelik, de azzal, hogy mi leszükítjük a kört a vajdasági magyar költészetre, tulajdonképpen meg is határoztuk az egész rendezvényünk célját: azt, hogy éltsük, ünnepeljük a mi költészetünket, tehát a vajdasági magyar költészetet.

A rendezvény résztvevőit Pál Károly mellett **Lázár Jenő** köszöntötte a begaszentgyörgyi önkormányzat nevében. Kifejtette, hogy a versenyt jó lenne minél több településre kiterjeszteni,

Molnár Krekity Olga zsűrielnök

Az óbecsei különítmény is sikeresen szerepelt

A verseny legjobbjai

A négy kategória győztesei a zentagunaraszi Szabó Elina, a szabadkai Horváth Kata, a ternerini Pásztor Dávid és az óbocsei Répási Nikoletta lettek.

Az idei versenyen a Vajdasági Magyar Versmondók Egyesülete jóvoltából egy fődíjat is kiosztottak, ezt Pásztor Dávidnak adományozták, aki meghívást kapott a jövő évi Szép Szó táborba. Emellett Juhász Emil, Répási Nikoletta, Tóth Katarina, Kormányos Ákos, Barna Léda és Horváth Kata meghívást kapott a XX. Dudás Kálmán Nemzeti Vers- és Prózamondó Találkozóra, amelyet november 26-án és 27-én tartanak meg Bácsfeketehegyen.

A díjazottak értékes könyvjutalomban részesültek.

Horváth Kata, a harmadik-negyedik osztályos korosztályos győztese fogadja gratulációkat

hogy minél több gyerek megismerje és megszeresse a vajdasági magyar költészetet.

A versmondók húsz vajdasági magyar költővei közül választottak, ami azt mutatja, hogy van választék, van miből meríteni, van mit megismerni. A tanulók teljesítményét háromtagú zsűri, Molnár Krekity Olga, Kovács Jolánka és Kormos Irén értékelte. Molnár Krekity Olga, aki maga is versmondó, színvonalasnak nevezte a rendezvényt, és a zsűri nevében elmondta, hogy jó verseket választottak a benevezők, és valóban nehéz dolga volt a zsűrinek, hiszen a legjobbak közül kellett választani. – Csak gratulálni tudok. És szeretném, ha tovább éltetnék ezt a vetélkedőt. Mert Bánát ezen részén ez mégis egy nagy és jelentős rendezvény. Remélem, hogy ez is az üzenete ennek a vetélkedőnek, hogy itt is vannak magyarok és ide is el kell jönni – mondta.

A szavalóversenyen bemutatták a Forum Könyvkiadó gyermekkiadványait is a *Könyvet*

a *szórványba!* program keretében. A közönség élénk érdeklődést tanúsított a kiadványok iránt.

Máris készülünk a folytatásra, terveink szerint hetedik gyermekversmondó versenyünket jövőre november 4-én rendezzük meg ugyancsak Udvarnokon, ahol a vers mellett minden bizonyonnyal a próza is helyet kap. A tervezett változtatás ellenére rendezvényünk továbbra is a vajdasági magyar irodalom talaján kíván maradni.

Gy. K.

Támogatóink

A Magyar Szó Kft. mellett az újívidéki Forum és Atlantis Kiadó, a VMDK szegedi tagozata, a Vajdasági Magyar Versmondók Egyesülete, a begaszentgyörgyi önkormányzat, és nem utolsó sorban az udvarnoki Szűcs Imre egyesület fíradhatatlan tagjai.

Csík Mónika levele a versbarátokhoz

Szavalóversenyünk egyik gyakori szereplője Csík Mónika költő, épp ezért meghívtuk idei rendezvényünkre. Sokáig azt hittük, tényleg velünk tart, ám végül nem lehetett velünk más kötelezettségei miatt. Levélben üdvözölte versenyünk résztvevőit, sőt egy verses mesebetétet küldött ajándékkul, a Szent Márton-küldetés című, hamarosan megjelenő mese-regénye egyik meséjét. A részletet Molnár Krekity Olga, a Vajdasági Magyar Versmondó Egyesület alapító elnöke előadásában hallhatták a rendezvény résztvevői. Íme az üdvözet, melyet ezúton is köszönünk.

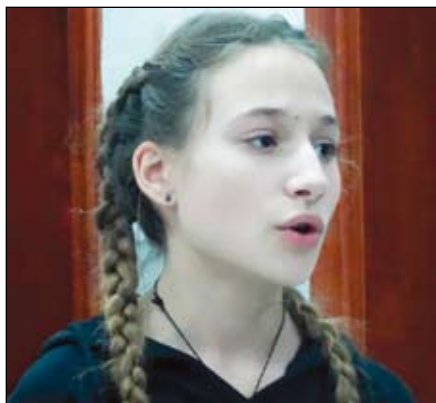
„Képzeltbeli öleléssel köszöntelek mindannyitokat, akik összegyűltetek itt, Udvarnokon, ezen a versünnepe! Amiatt ez a közvetlen megszólítás, mert így, ismeretlenül is kicsit ismerősei vagyunk egymásnak. Mégpedig a versek okán. Ugyanis a versek, a versek iránti szeretet köt össze bennünket. Engem, aki a betűk vetésével és gyomlálásával, gondozásával foglalkozom, és titeket, akik szóra bírtok egy-egy költeményt. A hangotokat, az egyéniségeteket, a mosolyotokat kölcsönzitek neki, hogy minél hitelesebben, élőbbben, közvetlenebbül szólalhasson meg.

Úgy sejtem, a magunk módján mindannyian varázslók vagyunk. Pusztán azáltal, hogy verseket teremtünk, verseket életünk. Elvégre a vers, ez a félének, óvatos teremtés, nehezen merészkedik papírra, s onnan, ki a fényre, kell neki a törődés, a gondoskodás, hogy egyre fényesebb, kerekesebb, csillogóbb legyen, és elbűvölhesse mindazokat, akik hallják.

Remélem, ma nemcsak ti magatok öltöztetek ünneplőbe, hanem a lelketeket is ünneplőbe öltöztettétek, ahogyan kivételes alkalmakkor szokás. Merthogy minden alkalom ünnepi és kivételes, amikor időt, fáradságot nem kímélve úgy döntötök, hogy a többi Versbaráttal találkozáskor, közösen örültök a szép szónak, a költőiségnek, a verszenének, és bemutatjátok egymásnak, hogyan ápoltátok, hogyan gondoztátok a magatok által kiválasztott verscsodákat.

Nem igazi verseny ez, még ha zsűrizik is a szerepléseket, hanem baráti, verscsaládi örömködés. Ennek jegyében kívánok nektek mára sok-sok szépen csengő, gömbölyű, színes verset, és bátor, büszke szavalatot!

Barátsággal: Csík Mónika

Valamennyi versenyző beleélésel tudta előadni a választott verset

Tévéznek vagy interneteznek?

Az óbecsei Samu Mihály iskola diákjai vallanak szokásaikról

A televízió megtalálható mindenütt, befurakodott a nappaliba, a hálószobába, sőt a konyhába is. Otthon az idő nagy részét a képernyő előtt töltjük, hiszen a tévé hozzáférhető, olcsó, kényelmes és szórakoztató. A televíziót mindenki nézi, nem is keveset. Nem kétséges, hogy befolyással lehet gondolkodásunkra és a világról alkotott képünkre, hiszen rengeteg információt kapunk a televíziótól, amely közérthető és szemléletes. Képes a szemünk elé varázsolni távoli tájakat, eseményeket, akár megtörténésük pillanatában. Mondhatjuk, a televízió szinte ablak a világra. Képes kitalált történeteket illusztrálni, és élethűen bemutatni. Képes elhitetni velünk nem létező dolgokat, képes kiragadni minket a valóságból, és néhány percre elfeledtetni velünk a problémánkat. Képes azonban arra is, hogy a világot úgy tárja elénk, hogy az tele van szörnyűségekkel, veszedelemmel, csalással, hazugsággal. Az internetezés nagyon jó dolog, ha valamit nem tudsz, mindjárt megtudhatod. Beszámolót kell írnod? Ott az internet...

Hogy az óbecsei Samu Mihály iskola diákjai sok időt töltenek-e a tévé előtt, esetleg még többet interneteznek, elmeséli **Józsa Zsuzsanna** magyartanár nő diákjai: a hatodikos **Bende Ákos** és **Böröcsök Karolina**, a hetedikes **Szenti Renáta** és **Kovács Viktória**, az ötödikes **Cservényák Kitti** és **Tallós Martina**.

Ákos a vidám, humoros filmeket kedveli, de nem veti meg a tudományos adásokat se.

– Ha elkészülök a leckével – magyarázza elsőként Ákos –, leginkább tévézek. Kedvenceim az Animal Planeten lévő tudományos sorozatok, melyeket angolul nézek. Sokat segítenek az angol nyelv tanulásában is. Kedvelem az akciójátékokat és a dinoszauruszokról szóló filmeket is. Csak vasárnap szoktam számítógépezni, olyankor letöltök vagy három filmet, s azokat nézem. Szeretem az internetes játékokat is.

Renátának nem sok ideje jut a tévézésre, ugyanis a helyi Petőfi

Sándor Magyar Kultúrkör néptáncsoportjában, a Csiperkében táncol, s főleg este vannak a próbák.

– Ha van időm, leginkább a vígjátékokat, meg a romantikus, szerelmes filmeket nézem. Tetszett A Pál utcai fiúk filmváltozata is, habár már tavaly elolvastam a regényt. Amikor hazaérek a táncpróbáról, akkor szoktak lenni a jó filmek. Mivel rajzolni is szeretek, amíg nem kezdődik a film, rajzolok. Ha hallok jó filmről, azt az interneten megnézem.

Viktória is a Csiperke néptáncsoportban táncol, nem sok ideje van tévézésre.

– Szeretem a horror filmeket, meg a vígjátékokat. Legutóbb az Evil Deadet néztem. Tetszik a Maradj talpon! műveltségi vetélkedő is, amelyből sokat lehet tanulni. Mire hazaérek a táncpróbáról, kezdődik a Való világ valóságshow, azt is

megnézem. Tetszik még az RTL-en a Konyhafőnök sorozat, már gondoltam, én is benevezek, ugyanis aki legjobban teljesít, pénzt kap. Ha délutános vagyok az iskolában, akkor az ismétléseket, sorozatfilmeket szoktam megnézni.

Kitti is nagyon elfoglalt, jár zeneiskolába, angolra, szerbre, táncrea... Még felsorolni is sok. Azért szakít időt esténként egy-egy jó sorozat megnézésére.

A Drágám, add az életed! a kedvencem a TV2 -n, de szeretem az animációs filmeket is, a Shrek-sorozatot, meg minden rajzfilmet megnézek, még a számítógépen is.

Martina is szeret nevetni, s a humoros filmeket, adásokat nézi meg.

– Nálunk ritkán van együtt a család – kapcsolódik a beszélgetésbe –, ha együtt vagyunk, az internetről töltünk le jó filmeket, és együtt nézzük meg. Ilyen volt a

Koszorúslányok bosszúja is. Nagyon tanulságos film, négy barátnő viszontagságairól szól. Szeretem a regények filmváltozatát is megnézni. Szerintem a regényben részletesebben leírja az író a történetet.

Karolina is sokat tanul a tévéadásokból.

– Én is kedvelem a Konyhafőnök sorozatot, mert tanulok főzni, és gondoltam, benevezek. Ami késik, nem múlik. Kedvencem az Éjjel-nappal Budapest, érdekes, szórakoztató műsor. A Da Vinci adást is kedvelem, sok mindent lehet megtanulni: hogyan lehet papírból virágot, s más dolgot készíteni. Már tele van a szobám fala olyan kézimunkákkal, amit ebben a műsorban láttam, tanultam. Korongozni is megtanultam, több dísz tárgyat készítettem agyagból. Az interneten pedig facebookozni szoktam.

Koncz Erzsébet

Népes volt a X. Sulisztár

A tiszakálmánfalvi/budiszavai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület szervezésében Audvarnoki szavalóversenyünkkel egy napon, november 12-én tartották meg a jubiláris, X. Sulisztárt, az általános iskolás tanulók énekes vetélkedőjét. A rendezvénynek 69 résztvevője volt, akik a Katolikus Kör zsúfolásig megtelt épületében mutatták be énektudásukat. A fellépők négy kategóriában versenyeztek. Az elsős és másodikos tanulók kategóriájának első helyezettje **Molnár Szipán Nikoletta** (Temerin), a második **Varga Szitár Hanna** (Temerin), a harmadik pedig **Szilák Noémi** (Tiszakálmánfalva) lett. A harmadik és negyedik osztályos gyermekek kategóriájában az első helyen **Túró Tímea** (Újvidék) végzett, a másodikon **Csonka Brigitta** (Erzsébetlak), a harmadikon **Ország Ivóna** (Tiszakálmánfalva). Az ötödikes és hatodikos diákok kategóriájának győztesei **Varga Nikoletta** (Péterréve), **Szabó Laura** (Muzslya), valamint **Molnár Mona** (Zenta). A hetedik és nyolcadikos gyerekek kategóriájának első helyezettje **Tóth Panna** (Baks, Magyarország) lett, a második **Fazekas Levente** (Felgyő, Magyarország), a harmadik pedig **Tóth Ottó** (Szentmihály).

Fotó: Kis Laura

Az udvarnoki versenyen jártunk

Iskolánkból öten vettünk részt november 12-én a Szűcs Imre Gyermekversmondó Versenyen, Udvarnokon.

Dél előtt 10 órakor kezdődött a megmérettetés. Előtte péksüteménnyel és üdítővel kínáltak minket. A rendezvény kezdetén meghallgattuk a vendéglátók köszöntését, majd Csik Mónika vajdasági költőnő levelét olvasták fel, amelyben elnézést kért, mivel elfoglaltsága miatt nem tudott jelen lenni a versenyen. Egy apró ajándékot, egy regényrészletet küldött nekünk, amit Molnár Krekity Olga, a zsűri egyik tagja olvasott fel. Ezután sok szerencsét kívántak, és kezdetét vette a vetélkedő.

Négy kategóriában versenyeztünk, és mindenki szépen szavalt. Voltak, akik elért a lámpaláz, és összetévesztették a szöveget. Én is ideges voltam, féltem, hogy összekeverek valamit és leégek, de szerencsém volt, mert elmúlt a lámpaláz, amikor kiálltam a közönség elé. Az utolsó előtti voltam, de mindenkit türelmesen végighallgattam.

Az eredményhirdetésre fél órát kellett várni. A zsűri hangsúlyozta, hogy semmilyen művészeti versenyen nem lehet igazságosan osztályozni. Ahogy olvasták a neveket, egyre feszültebb lettem. Nem számítottam semmilyen díjra, mégis második lettem. Meglepődtem, és természetesen örültem, főleg a könyvjutalomnak. Az

igazgató és a tanárnő is büszke volt rám.

Tetszett a verseny. Arról szólt, hogy ápoljuk az anyanyelvünket, és ápolunk egy művészeti ágazatot is. Kár, hogy jövőre már nem vehetek részt ezen a versenyen.

**Juhász Emil, 8. osztály,
Petőfi Sándor iskola,
Magyarcsernye**

***

Rendszeresen részt veszek ezen a versenyen, az idén harmincan voltunk. Sok szép verset hallottam, szerintem mindenki szépen szavalt. Amikor szünet volt, még új barátot is szereztem, Pásztor Dávidot.

Az eredményhirdetés izgatottan vártam. Nagyon megörültem, amikor meghallottam, hogy második lettem. Könyveket, füzetet és oklevelet kaptam.

Jól éreztem magam ezen a versenyen, jövőre is részt szeretnék venni rajta.

**Kiss Roland, 4. osztály,
Petőfi Sándor iskola,
Magyarcsernye**

Honismereti verseny Széchenyiről

Négy ország huszonkét csapata versenyzett Szabadkán

Az Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesületének szervezésében november 12-én 21. alkalommal tartották meg a hagyományos Kárpát-medencei Honismereti Versenyt, amelynek idei témája Széchenyi István és a reformkor volt. A rendezvénynek a korábbi néhány évhez hasonlóan a szabadkai Széchenyi István Általános Iskola adott otthont. Szerbia, Magyarország, Románia és Szlovákia 22 általános és középiskolás csapata mérte össze tudását és kreativitását. A csapatok pályamunkákkal és tematikus plakátokkal készültek, de a helyszínen villámkérdésekre is válaszolniuk kellett.

A zsűri döntésének értelmében általános iskolás kategóriában a szabadkai Majsai Úti Általános Iskola csapata került a dobogó legmagasabb fokára. A második helyen a házigazda, a Széchenyi István Általános Iskola csapata végzett, a harmadikra pedig a szegedi Gedői Általános Iskola diákjai kerültek. A rendezvényen a középiskolások is összemérték tudásukat. A verseny alkalmából megnyitották a „Vizióból tettek! Széchenyi István, a modern Magyarország megalapítója” című kiállítást.

P. E.

Fotó: Gergely Árpád

Tréfás mese

Hol volt, hol nem volt, még a nádfedeles faházakon is túl, volt egy kiskakas.

Ez a kiskakas elindult világgá. Ment, mendegélt és találkozott a mókussal, aki a föld alatt kúszott.

– Hát te mit keresel? – kérdezte a kakas.

– A napot a föld alatt. Nem látod, hogy megette a moha?

Gondolkodott a kiskakas, és ő is beállt segíteni. Tovább túrtak, és találtak egy elefántot, aki a fa tetején ült.

– Hát ti mit kerestek? – kérdezte az elefánt.

– A napot – mondták az állatok. Te miért ülsz a fa tetején? – kérdezték.

– Hát – mosolygott az elefánt –, én várom a tegnapi, mert akkor fog leesni a banán az égből.

Felmászott a kakas és a mókus is a fára, és együtt vártak. Időközben bees-teledett, a bokorban almák mozogtak, a fára felrepültek a csillagok.

Ha nem esteledett volna be, az én mesém is tovább tartott volna.

Biacsi Árpád, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

Egy személy őszinte jellemzése

Ahogyan azt nem tette Kosztolányi Dezső Házi dolgozat című művében

Kis Piri (búslakodó)

Kis Piri nagyon búslakodó, kicsike az alkata, elég szép néni.

Már majdnem mindennap találkozom vele, de soha sem köszön. Van neki egy kutyája, melyet úgy hívnak, hogy Bodri. Soha el nem tudom képzelni, miért nem köszön. Olyan hideg, rideg, zsörtölődő, búslakodó, ahogy mi is becézünk.

Egyszer, amikor arrafelé sétáltam, nagy meglepetésre rám mosolygott, és ő köszönt elsőnek. Én visszaköszöntem neki, mivel ő az én szomszédom. Átmentem szólni anyukámnak, hogy átmegegyek Piri nénihez beszélgetni. El is engedett. Leültünk a padra, és elmesélte a ténylegesen rossz, hideg, rideg életét. Azon a napon tudtam meg, mi bántja. Az bántja, hogy elveszítette a lányát, aki 23 éves volt amikor meghalt betegségben, de a férjét is elveszítette.

Nagyon sajnálom, hogy ő főz magára, hogy magányos. Elhatároztam, hogy ezután mindennap meglátogatom virággal, csokival, cukorkával. A háza is olyan szomorú, és ő is mindig, még mostanáig is gyászos fekete, sűrű ruhában jár. A kutyájával és a két macskájával szokott beszélgetni, melyeket úgy hívnak, hogy Artúr és Kevin. Nekik mondja el bánatát, de persze nekem is. Szeret tévézni. Igaz, hogy nincs ideje, mert ő maga végez mindent. Ahogy már mondtam, ő főz, vasal 85 évesen, gondozza az állatait, kertészkedik, misére jár, takarít. Ezért van ilyen rossz kedve, mert reggeltől estig dolgozik, meg azért is, mert meghalt a lánya és a férje.

Most már együtt tisztítjuk a diót, mogyorót, répát. Néha ott szoktam ebédelni, amikor nincsenek otthon a szüleim, hogy ne érezze magát annyira magányosnak. A kutyája olyan okos, hogy a labdát visszahozza, elkapja röptében a kenyeret, ha feldobjuk.

Idén is kaptam tőle díszítőket. Görbepottal jár.

Kiderült, hogy zsörtölődő ugyan, de közben ő a világ egyik legjobb anyócskája.

Varga Hanna, 6. osztály, Petőfi Sándor iskola, Doroszló

Felső lettem

Véget ért az alsó élet. Emlékszem még, hogy amikor először léptem át az iskola kapuját, mennyire féltem.

Aztán gyorsan elröpült a négy vidám esztendő. Az ötödik osztályt is olyan izgatottan vártam, mint amikor elsőbe indultam. Szeptember elsején jó volt újra találkozni a cimborákkal, és bemutatkozott az osztályfőnökünk is. Teltek a napok, sorban megismerkedtünk a tanárokkal, akik kedvesek, de szigorúak is egyben. Gyorsan megkezdődött a tanulás is. Egyből mély vízben találtam magam, de igyekszem szorgalmas lenni. Furcsa, hogy minden órára másik terembe költözünk, mint a vándormadarak.

Tudom, hogy nem lesz egyszerű, de megpróbálok becsületesen helytállni a következő négy évben is.

Mogyorósi Márk, 5. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

A gyermekhéten történt

Minden évben október első hete gyermekhéte. Ilyenkor a gyermekeké a főszerep. Iskolánk különböző programokkal készül.

A színházban A tövisdisznó meséjét hallgattuk meg. Szerdán gyümölcsnapot tartottunk. Csütörtökön a rendőrök és a Vöröskereszt munkatársai tartottak bemutatót. Mégis, a péntek volt a legjobb nap. Amikor megérkeztünk az iskolába, megcsodáltuk az indián jelmezeket. Megmutattuk a tanító néninek a jelmezeket. Szünetekben indiánosít játszottunk. Harmadik órán bementünk a kis tornaterembe. Szintit választottunk meg csapatkapitánynak. Elkaptuk a kérdéseket, és csapatokra oszlottunk.

Az iskola dolgozóitól kértünk segítséget. A nagy papírra átírtuk az válszókat, és bevittük a célba. Sajnos, nem mi lettünk az első, de nem a győzelem a fontos, hanem a részvétel. Felmentünk a tanterembe, de lent felejtettük a jutalmunkat. A tanító néni Danit küldte le érte. Szétosztottuk a cukorkát.

Nekem nagyon tetszett, és örülök, hogy ebbe az iskolába járhatok.

Cservenák Lilla, 4. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Az erdő

Az erdő kapuja mindenki számára nyitva áll. Ez a hely sok élőlény otthona.

Előttünk avar, amely a lombhullató fákról származik. Ha egy kicsit feljebb tekintünk, akkor láthatjuk a mókusokat, amelyek ágról ágra ugrándoznak és eledelt gyűjtenek a hideg télre. Ha tovább megyünk, egy patakhoz érünk és ha jól fülelünk, akkor hangokat hallunk. Ez nem máshonnan jön, mint a köveken kuruttyoló békáktól.

Ez egy nagyon jó kis hely, és szerintem mindenkinek megéri elmenni az erdőbe kirándulni.

Lukács Dalma, 5. osztály, Kizúr István iskola, Szabadka

Közeleg a tél

Közeleg a tél,
potyog a falevél.
Szánkóval várják
a gyönyörű karácsonyt.
Karácsonyfát díszítenek,
édességet esznek.
Kirákják a cipőt, csizmát,
várják bele a sok csodát.
Leesik a szép nagy hó,
játszani benne nagyon jó.
Építjük a hóvárát,
csinálják a csúszdákat.

**Fülöp Agapé, 5. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

**Szökőkút a városomban – Pintér Tibor, 4. osztály,
Đuro Salaj iskola, Szabadka**

Kedves Pajtások!

Örvendetes, hogy sok munkát küldetek, épp ezért az elmúlt két számban arra sem maradt hely, hogy „megmocsanjunk”. Viszont nem csak mennyiségileg halmoztatok el bennünket, hanem a színvonalal is. Rendkívül érdekes a doroszlói Petőfi Sándor iskola Kosztolányi-értelmezés kísérlete, aminek során a tanulók arra fogalmaznak, hogy azt Kosztolányi hogyan nem tette Házi dolgozat című művében. A téma megmozgathatta a fantáziát, habár első pillantásra biztos nehéznek tűnt.

Eredetiségre utal a Mars „felfedezése” is az újvidéki Siflis Viktor nyomán, a magyarcsernyei Biacsi Árpád tréfás meséje, és valójában valamennyi munka.

Érdeklődéssel várjuk következő küldeményeiteket is!

Nagy Magdolna

Ember a Marson

A NASA elküldött két űrhajóst a Holdra.

Hosszú utazás után megérkeztek.

– Jaj de hideg van, pedig a Hold meleg – mondta az egyik.

– Nézd ezeket a piros köveket! Mi az a nagy kráter? – kérdezte a másik.

– Ennek az Armstrongnak fogalma sincs arról, hogy milyen a Hold! – jelentette ki az első, és visszaugrottak az űrhajóba, mert megéheztek.

Mivel unatkoztak egy kicsit, nézték a tévét, kártyáztak, olvastak stb. Ki néztek az ablakon, és két holdat láttak.

– Hogy lehet a Holdnak két holdja? – csodálkozott az űrhajós.

– Te, mi nem is a Holdon vagyunk! – szólt a másik. – Gyerünk haza!

Otthon mindent elmeséltek az új bolygó felfedezői.

– Mi legyen a neve a ti bolygótoknak? – kérdezték tőlük a NASA-ban.

– Mars – mondták egyszerre.

Így kapta ez a bolygó a nevét.

Siflis Viktor, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Rád nem lehet számítani

Egy szép nyári délután Szebi, a barátom eljött hozzám játszani. A szobámban játszottunk egész délután. Amikor már meguntuk az autózást, eldöntöttük, hogy társasjátékozunk. Kerestük ám, de sehol sem találtuk. Ekkor észrevettem, hogy a polcomon van legfelül. Ugrálni kezdtünk, de nem értük el. Ekkor eldöntöttem, hogy felmászok érte. Megkértem Szabasziánt, hogy fogja meg a széket. Ő azonban nem fogta meg, hanem bámulni kezdte a tévét. A szék kicsúszott alólam és elterültem, mint egy béka. Kicsit megütöttem magam, de nem igazán fáj. Nem haragudtam meg rá, mert érdekes műsort sugároztak a tévében. Később létrával elértük a társasjátékokat, és jót játszottunk estig. Tanultam a történetekből. Többé sohasem bíztam meg benne teljesen, mert rá nem lehetett mindig számítani.

Koncz Antoni, 3. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Az én nagyszüleim – Mikovity Csenge, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Hajdújárás

A szoba titkai

Mikor volt, mikor nem volt, volt valahol egy szoba.

Ebben a szobában volt Magyarország, ebben az országban volt egy hordó, ebben a hordóban volt egy tenger. Ebben a tengerben úszkált egy kakas, ennek a kakasnak volt egy gonosz szolgálója, egy gyűrűje, egy fokosa és sok gyereke. Ez a gonosz szolgáló már sok borsot tört a kakas orra alá. Egyszer csak el-sötétedik a szoba, de úgy, hogy a sötétségre fejszét lehetett volna akasztani.

Ha valóban lett volna mire akasztani a fejszét, az én mesém is hosszabb lett volna.

Sinkovics Adrián, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Sikerült!

Ötödikes fiú voltam, mikor egy matekverseny izgalmaiba vettem magam a Vuk-diploma érdekében. Az iskolai versenyre hatan-heten jelentkez-tünk az osztályból. A vetélkedő a dupla teremben volt. Körzöt, vonalzót, ceruzát, radírgumit, golyóstollat lehetett magunknál tartani. A verseny tíz órákor kezdődött. A felügyelő tanár Ferenc József volt. Magas termet, fekete haj, szemüveg és kis bajusz. Szigorú és kérdezősködő volt. Benézett mindenki tolltartójába, de senkinél sem talált „aszt”, amit kerestem. Minden példára húsz pontot lehetett kapni. A kidolgozásra százhusz percünk volt. Másfél óra alatt befejeztem, és hazamentem. Otthon megkérdeztek:

– Na, hogy sikerült?

– Még nem tudom, majd meglátjuk!

Három nap múlva elkészülte az eredmények. Továbbjutottam a községi versenyre! A matektanárom nagyon gratulált. Elhalmozott dicséretével. Szü-leim sem tettek máshogy. Ezt mondták:

– Ügyes vagy, fiam!

– Hát, gratulálok!

A községi verseny a kinti iskolában volt. Tizenegy órákor kezdődött a vetélkedő. Egy fiatal hölgy volt a felügyelő. Fekete haja és szemüvege volt. Ugyanannyi időnk volt a példákra, mint előzőleg. Itt meg kellett adni egy bizonyos jeligét, és jóval nehezebbek voltak a feladatok. Hamar befejeztem a példákat. A versenyen volt pár moholi diák. Végül ők szereztek meg a győ-zelmet, de én sem szomorkodtam, mivel az ötödik helyezést értem el. Otthon ismételtén megdicsértek. Nagy kő esett le a szívemről. Remélem, még rengeteg sikerélményem lesz, és igyekszem továbbra is jó eredményt elérni.

Mihalek Bálint, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

A pénz nem boldogít

Ebben a rohanó világban, amely szürke színbe burkolódzott, a mindennapok egyre gyakoribb témája a pénz. A szüleimtől hallok, hogy próbálunk meg takarékoskodni a meleg vízzel, az árammal, mert újra növelik az árát. Az ablakokat ne hagyjuk sokáig nyitva a drága fűtés miatt. A pénz, ez a szörnyű jószág annyi szomorúságot okoz. Ha egy kicsit körülnézünk, akkor rengeteg dolog van a világon, mely szebbé teszi az életünket. Méghozzá ingyen.

Mind mondtam rengeteg dolog van a világon, ami ingyen van, mégis aranyat ér. Elsőnek itt van a tiszta víz, melynek se színe, se szaga, se íze nincs, mégis országok vesztnek oda nélküle. Az élet nélkülözhetetlen eleme, egyszerű, mégis megfizethetetlen a világnak. Másodiknak említeném a friss levegőt és a természetet. Ha valami nagy gond történne ezekkel az érzékeny kincsekkel, semmilyen bankjegy nem tudná kijavítani a hibát, bármilyen sokat is adnának érte. Harmadiknak a mosolyt említeném. A legnagyobb kincs az igaz szeretet után. Hiszen amikor annyira eluralkodik az emberen a szomorúság, hogy már csak nagyon kevés dolog segíthet rajta, egy mosoly, ölelés mindig megvigasztalja. Mindig jólesik bármilyen helyzetben legyünk. Negyediknek a tudást említeném. A tudást nem lehet pénzért megvenni. Sok olyan tanuló van manapság, akinek a jegyei mögött színes bankok állnak. Az ilyenek csak azt szeretnék hinni, hogy tudnak valamit. Pedig nem. Semmit sem tudnak, és mégis annyi eszes diáknak nehezítik meg a tanulmányait. Személyesen tudom, mit jelent a hamis és a valódi tudás. Hat nyelvet tanulok, mégsem vagyok gazdag. A pénzesek gyerekei még angolul is alig tudnak. Ez a kis példa jusson eszetekbe, ha ti is olyan helyzetbe juttok, hogy egy tökfilkó mondja meg nektek, hogyan éljétek. A pénzén új agyat nem vesz magának.

Elérkeztem a fogalmazás végére. Még annyi kincset sorolhattam volna fel, de félek, hogy már ez is elég sok egy házi feladatnak. Meséltem volna még a csillagokról (mert a csillagok mindenkié), a Napról, a Holdról, a madárdalról. Most érzik be ennyivel. Remélem, ti is tudjátok őket. A pénz nem tesz soha boldoggá, nem is örök, de ezek a kincsek ingyen vannak, és az idők végezetéig velünk maradnak.

Erdős Lehel, 8. osztály, József Attila iskola, Újvidék

Szuper volt a superhold

Páratlan közelségbe került november 14-én a Földhöz égi kísérőnk. Az úgynevezett szuperhold ezúttal sokkal nagyobb és fényesebb volt, mint bármikor az elmúlt csaknem 69 év során, s a legközelebbi hasonló látványosságra 18 évet kell várni.

A köznyelv szuperholdnak nevezi, amikor a holdtölte az égitest ellipszis alakú pályájának a Földhöz legközelebbi pontján következik be. Ilyenkor az égitest látszólagos mérete körülbelül 14 százalékkal haladja meg szokásos nagyságát, fényessége pedig 30 százalékkal nő. Átlagosan minden 14. holdtölte szuperhold.

A NASA, az amerikai űrkutatási hivatal szerint a Hold november 14-én „mindössze” 356 508 kilométerre volt a Földtől. Ez 46,7 kilométerrel kisebb távolság, mint a legutóbbi rekorder szuperhold alkalmával volt, 1948. január 26-án. A rendkívüli szuperhold az

egész Földről látható volt szabad szemmel is, de látcsővel vagy teleszkóppal minden korábban jobban kivehetők voltak a Hold felszínének részletei. A láthatóságnak csak a felhős idő

szabott határt. Számítások szerint 2034-ben égi kísérőnk még jobban megközelíti bolygónkat, a szuperholdat akkor „alig” 356 445 kilométer választja majd el a Földtől. (MTI)

Ingyenes videojátékok

Novemberben is folytatódik a francia Ubisoft játékiadó harmincadik születésnapját ünneplő akció, melynek keretében a 2013-as év egyik legszórakoztatóbb lövöldözős játéka szerezhető be teljesen ingyen.

A Ubisoftot eddig olyan PC-s videojátékokat tett ingyenessé születésnap akciójában, mint a *Prince of Persia: Sands of Time*, a *Tom Clancy's Splinter Cell*, a *Rayman Origins*, a 2014-es *The Crew* és a maga nemében zseniális *Beyond Good & Evil*.

Mindegyiket pontosan egy hónapig lehetett ingyen megszerezni, novemberben pedig egy hihetetlenül szórakoztató retro FPS, a 2013-as *Far Cry 3: Blood Dragon* vált elérhetővé.

Ahhoz, hogy a miénk lehessen a program, nem kell mást tenni, mint regisztrálni egy profilt a Uplay rendszerbe, majd a Ubi30 oldalon mindössze két kattintással igényelni a játékot. Ezt követően a Ubisoft a profilunkhoz csatolja a *Blood Dargon*-t, ami a Uplay keretprogram letöltését követően, a Játékok menüpontból bármikor telepíthetővé válik.

A *Far Cry 3: Blood Dragon* egy igazi régi örület modern köntösbe ültetve.

Az ajándék játékok sorozata a *Blood Dragon*-nal nem ér véget, hiszen decemberben még egy program válik majd ingyenessé, de erről a Ubisoft még nem rántotta le a leplet. (origo.hu)

Far Cry 3

Szájról olvasásban győz a mesterséges intelligencia

Az Oxfordi Egyetem kutatói egy olyan rendszert fejlesztettek ki, amely a mesterséges intelligencia segítségével jobban tud szájról olvasni, mint egy ember. A LipNet nevű megoldás algoritmusokon és mesterséges intelligencián alapul, s képes egy videóban szereplő személy által elmondott szavakat kizárólag az ajakmozgás megfigyelésével és elemzésével megfejteni. Némi gyakorlás és tanítás után a szoftver még az embereket is túlszárnyalta, és 93,4 százalékos pontosságot ért el. A szakemberek a program edzésére közel 29 000 mintát használtak fel. Összehasonlításképpen: a legjobb emberi eredmény 52,3 százalékos pontosságú volt. (sg.hu)

Húszmillió évvel korábban népesíthették be a dinók bolygónkat, mint gondoltuk

A dinoszauruszok eddigi legkiterjedtebb törzsfáját állították össze brit és amerikai paleontológusok, akik kutatásaik alapján arra a következtetésre jutottak, hogy ezek az őslények 250 millió évvel ezelőtt, a feltételezettnél 20 millió évvel korábban kezdték el benépesíteni bolygónkat. A *Biology Letters* című folyóiratban megjelent tanulmányban a kutatók leírják, hogy miként állították össze az őslények törzsfáját, amelyen közel ezer faj kapott helyet. Kutatásaik arra is következtetni engednek, hogy a dinoszauruszok korábban valamiképpen túlélhettek egy tömeges kihalási eseményt.

A paleontológusok modellje szerint az első dinoszauruszok körülbelül 250 millió évvel ezelőtt jelentek meg. Az első madarak 165–172 millió évvel ezelőtt váltak le a dinoszauruszok törzsfájáról, a madarak összes ismert csoportja pedig a 108 millió és 69 millió évvel ezelőtti periódusban, a késő kréta időszakban fejlődött ki.

A tetszetős modell „apró” szépséghibája, hogy a dinoszauruszok megjelenését 10 millió évvel korábbra teszi, mint a legrégibbi ismert fossziliák. A legidősebb dinoszaurusz a 2013-ban azonosított *Nyasasaurus parringtoni*, amelynek maradványai még 1956-ban kerültek elő a Nyasa (Malawi)-tó környékén. A fossziliák „mindössze” 240 millió évesek, ami azt jelenti, hogy a paleontológusoknak vakon meg kell bízniuk a matematikai modellezésben, legalábbis addig, amíg még korábbi fossziliák nem kerülnek napvilágra. A kutatócsoport szerint azonban a dinoszauruszok megjelenését további 10 millió évvel korábbra is ki lehet tolni.

Amennyiben a brit és amerikai paleontológusok számításai helytállóak, kiderül, hogy a dinoszauruszoknak sikerült túlélniük a perm-triász

szí kihalási eseményt. A körülbelül 251 millió évvel ezelőtti Nagy kihalás volt a földtörténet legpusztítóbb eseménye, amelynek során a tengeri fajok 96 százaléka és a szárazföldi fajok 70 százaléka tűnt el. (MTI)

Legek az állatvilágban

A leggyorsabb hal

A fekete nyársorrú hal gyorsasága eléri a 130 km/órát. A hossza általában 5 méter. A kifejlett példányok tömege 300–400 kg. A halbiológusok szerint 15 évig él. Előfordul 900 méteres mélységben is a Csendes-óceánban, az Indiai-óceánban és az Atlanti-óceánban. Kedveli a 15–30 fokos hőmérsékletű vizeket.

A leglassúbb hal

A tengeri csikó 16 m/h sebességgel úszik. Mindig vízáramlatok közelében él, mert ott talál kellő mennyiségű planktonot, ami a fő tápláléka. Hogy az áramlás el ne sodorja, hosszú farkát egy közeli növényre hurkolja.

Szaporodása nagyon érdekes, ugyanis a költés a hím feladata. Az udvarlás hosszú ideig tart, a csikóhalak napokig keltetik magukat, gyakran változtatják színüket és többszöri fejbólintással csattogó hangokat bocsátanak ki. A nőstény a hím hasán levő oldalzsákba préseli az ikrákat. A megtermékenyítést követően itt, a hímekben fejlődnek ki a tojások. A hím speciális folyadékot termel az embrióknak. A fejlődés befejeztével szabadon úszó utódait kiengedi a tengerbe.

A strucc, a tyúk és a kolibri tojása nagyságrendben

Ismeritek-e a hajdinát?

A hajdina vagy pohánka (*Fagopyrum esculentum* Moench) görög nevét a búkéhez hasonló, barnás-feketes terméshéjjal borított, háromélű, legömbölyített gúla alakú szemterméséről és nyílhegyet formázó leveleiről kapta. Bár botanikailag a keserűfélék családjába tartozik, a hétköznapi életben mégis a gabonafélékhez sorolják, mert lisztes magját a búzához hasonlóan fogyasztják. Ez az értékes tápanyag tartalmú, kellemesen fűszeres aromájú és különleges formájú növény, amely szinte a világ minden népének étrendjében felfedezhető, csaknem feledésben merült, de az utóbbi időben mintha újra felfedezték volna. Ez nem csoda, hiszen kedvező a tápanyag-összetétele, vagyis egészséges, kellemes az íze és változatos ételek készíthetők belőle.

A rászédett ördög

Volt egyszer egy szegény ember. Ez a szegény ember ős idején el akart menni cséplőbe, mert hát nagy volt otthon a nyomorúság, s ha csépléssel nem szerez gabonát, bizony felkopik az álla azon a hosszú, hideg télen.

Azám! Csakhogy nagy volt a baj. A szegény ember nem talált társat, aki vele menjen csépelni, márpedig a gazdaemberek egy cséplőt nem állítanak a csűrbe. Úgy megy vigan a munka, ha legalább kettő veri ki a búza szemét. Mért nem akadt társa, ugyan mit gondoltok? Azért nem, mert egész nyáron rázta a hideg, s úgy elment az ereje, hogy egy léggel sem bírt volna el.

Mit csináljon? A maga falujában nem talált társat: elmegy a szomszéd faluba. Hátha ott akad egy bolond.

Még a fele útját meg sem tette, találkozik az ördöggel.

Köszöntik egymást illendőképpen, s kérdi az ördög:

– Hová mégy, te szegény ember?

Feleli a szegény ember:

– Én bizony, édes ördög barátom, elindultam cséplőbe, de nem találok magamhoz való elég erős embert.

– Ejnye de jó – örvendett az ördög –, no lásd, én is csépelni szeretnék, s én sem találok magamhoz elég erős társat.

– Hát akkor jól van – szolt a szegény ember –, próbáljunk egyet: legyünk társak. Hozd el a csépedet énhozzám, majd ott kipróbáljuk, mit tudsz.

Az ördög elment a csépeje után, a szegény ember pedig visszafordult a falujába. Otthon bodzafából csépet csinált, s úgy várta az ördögöt.

Megjött ez is nemsokára. Hozott egy akkora vascsépet, hogy elég lett volna emelni tíz embernek.

– Na, próbáljuk meg – mondá a szegény ember –, hadd lám, átal tud-e dobni a házon a csépedet?

Az ördög meglóditotta a csépjét, s úgy keresztülrepítette a ház tetején, hogy csak úgy surrogott-burrogott a levegő.

Most már a szegény emberen volt a sor. Ő is fogta az ő bodzafa csépjét, s fellóditotta.

Szerencséjére, éppen nagy szél volt, a szél felkapta a bodzacsépet, s úgy elvitte, hogy többet nem is látták.

– Na, ördög barátom – dicsekedett a szegény ember –, így lóditd át, ha tudod! Hanem jól van, én meg vagyok elégedve a te erőddel, csak aztán ki ne dőlj a cséplésből.

Mindjárt elindultak, s a szomszéd faluban beállottak egy helyre, ahol a legtöbb asztag volt. A szegény ember hamarosan csépet csinált bodzafából, s megkezdették a cséplést. Először a szegény ember ütött rá egy kévére.

Mondta az ördögnek:

– Látod, ördög koma, így üss rá a kévére, hogy a földre lapuljon.

Az ördög egész erejéből ráütött a kévére, de az felszökött vagy kétölnyire.

– Ohó – kiáltott a szegény ember –, az nem ütés! Úgy üsd meg, hogy a földhöz ragadjon a kévé!

Az ördög megmérgeződött, s most még erősebben ráütött a kévére.

Bezzeg hogy felszökött a kéve egész a kakasülöig.

Az ördög igazán elhitte, hogy a szegény ember erősebb, mint ő, s hogy valahogy el ne csapja magától, olyan lelkiből csépel, hogy egy nap kivert egy egész asztagot.

Hát végivel aztán, mikor kikapták a részüket a gazdától, azt mondja a szegény ember:

– Hallod-e, ördög koma, itt van két csomóbúza. Látod-e?

– Látom – felelt az ördög.

– No, ha látod, hát azt mondom neked, hogy én meglegezem a kisebb csomóval, legyen a tied a nagyobbik.

Örült az ördög, s elfogadta a nagyobb csomót, pedig az csupa polyva volt. De hát ő ehhez nem értett, s nevetett a „bolond” szegény emberen.

Aztán hazamentek.

Telt-múlt az idő, s az ördög egyszer elment a szegény emberhez. Ez megkínálta kenyérral, s az ördög nem győzött eleget enni a jó búzakenyérből.

– Hm – mondta az ördög –, ezt már csakugyan nem értem, koma! A te kenyered olyan, mint a kalács, s az enyémet nem lehet megenni. Pedig egy búzából sütik.

– Hm, komám – mondá a szegény ember –, nem tud a feleséged kenyeret sütni! Majd megtanítanom én a feleségemet, csak ne sütné nekem jó kenyeret!

Hazament az ördög, s otthon jól elverte a feleségét, amiért nem süt jó kenyeret.

De hiába verte, azután sem süttött jobbat.

Egy hét múlva, kettő múlva, ismét elmentek cséplőbe, a szegény ember meg az ördög. Most már rozsot csépeltek. Mikor osztásra került a sor, azt mondta a szegény ember:

– Na, komám, most válaszd te a kisebb csomót, legyen a nagy az enyémet.

– Az ördög beleegyezett a bolond fejével. Pedig hát úgy van az, hogy a rozsnál kisebb a polyvas csomó, mint a tiszta rozs. Éppen megfordítva, mint a búzánál.

Bezzeg hogy az ördög felesége megint olyan kenyeret süttött, hogy a kutya sem ette meg.

Mérges volt az ördög, s úgy elverte a feleségét, hogy az szegény feje haláláig sem felejtette el.

Harmadszor is elmentek csépelni. Most már elegy búzát kaptak, de ennél is a polyvából lett a nagyobb csomó. Az ördögnek mintha kezdett volna már megjönni az esze, s azt ajánlotta:

– Tudod mit, komám, osszuk kétfelé mind a két csomót.

A szegény ember beleegyezett, de a nagy csomóból ott hagyta a részét, s csak a kicsit vitte haza. Az ördög mind a két csomóból hazavitte a részt, de először a kisebbikből süttetett kenyeret.

S hát milyen kenyér lett belőle! Jobb a kalácsnál. Még a király is megehetette volna. Most már látta az ördög, hogy a szegény ember rászédte, de csúnyán. Szégyenlette is a dolgot erősen.

Olyan nagyon szégyellte, hogy többet nem ismert a szegény ember felé menni.

Azóta kerül a szegény embert. Mondja is a példaszó: „A szegény embert még az ördög is kerül!”

Leonard Cohen Hallelujah

Now I've heard there was a secret chord
That David played, and it pleased the Lord
But you don't really care for music, do you?
It goes like this
The fourth, the fifth
The minor fall, the major lift
The baffled king composing Hallelujah

Hallelujah...

Your faith was strong but you needed proof
You saw her bathing on the roof
Her beauty and the moonlight overthrew you
She tied you
To a kitchen chair
She broke your throne, and she cut your hair
And from your lips she drew the Hallelujah

Hallelujah...

Maybe there's a God above
But all I've ever learned from love
Was how to shoot at someone who outdrew
you
It's not a cry you can hear at night
It's not somebody who has seen the light
It's a cold and it's a broken Hallelujah

Hallelujah...

Baby I have been here before
I know this room, I've walked this floor
I used to live alone before I knew you.
I've seen your flag on the marble arch
Love is not a victory march
It's a cold and it's a broken Hallelujah

Hallelujah...

There was a time you let me know
What's really going on below
But now you never show it to me, do you?
And remember when I moved in you
The holy dove was moving too
And every breath we drew was Hallelujah

Hallelujah...

I did my best, it wasn't much
I couldn't feel, so I tried to touch
I've told the truth, I didn't come to fool you

And even though
It all went wrong
I'll stand before the Lord of Song
With nothing on my tongue but Hallelujah

Hallelujah...

Leonard Cohen Halleluja

Hallottam egy titkos akkordról
Melyet Dávid játszott, s az Úr örült
De téged nem igazán érdekel a zene, igaz?
A negyedek, s az ötödök
A moll és a dúr váltakoztak
Az összezavarodott király megírta a Halleluját

Halleluja...

Erős volt a hited, de bizonyítékra volt szükséged
Láttad őt fürdeni a tetőn
Szépsége, s a holdfény magával ragadott
Hozzákötozott a konyhai székhez
Feldöntötte a trónodat és levágta a hajad
S azt olvasta le az ajkaidról, „Halleluja”

Halleluja...

Lehet, hogy van odafent egy isten
De a szerelemből csak annyit tanultam
Hogyan bántsunk meg valakit, mielőtt ő
bántana meg minket
Nem sírás az, mit éjjel hallasz

Nem a férfi hangja, ki látta a fényt
Ez csak egy hideg, megtört halleluja

Halleluja...

Jártam már itt korábban
Ismerem ezt a szobát, jártam ezen a padlón
Magányosan éltem, amíg meg nem ismertelek
Láttam a zászlót a márványoszlopra tűzve
De a szerelem nem egy győzelmi menet
Hanem egy hideg, megtört halleluja

Halleluja...

Volt idő, mikor tudattad velem
Mire vágyik tested
Ám mostanában sosem mutatod ki, nem igaz?
De emlékezz csak rá, mikor szeretkeztünk
S a Szentlélek velünk együtt mozgott
És minden lélegzetünkkel azt suttoztuk,
„Halleluja”

Halleluja...

Mindent megtettem, amit tudtam, de nem volt
elég
Képtelen voltam érezni, így próbáltam
megérinteni
Elmondtam az igazságot, nem azért jöttem,
hogy bolondot csináljak belőled
S bár mindent elrontottam
Itt állok a Dal Istene előtt
S nem mondhatok mást, csak azt, „Halleluja”

Halleluja...

Kedves Olvasó Tanulók!

Azt hiszem, át kell alakítanunk a költészettről, az „elit” irodalomról alkotott felfogásunkat. Már nem léteznek többé szilárd határvonalak különböző művészeti ágak és diszciplínák között. Valószínű azonban, hogy soha nem is léteztek, csak valamiféle közmegegyezéses befogadói szinteken. Ezek a határok látszanak most leomlani.

November 7-én nagy veszteség érte a világ „összművészeti” kultúráját. Eltávozott körünkől Leonard Cohen (1934–2016) kanadai költő, dalszerző, énekes, aki ugyan jelentős írói életművet hozott létre élete

során, mégis zenészként vált legendává. A fiatalabb korosztály körében leginkább a filmzenéi ismertek, pl. az *Everybody Knows* című dal az *Adj rá kakaót!* (1990) című filmből, vagy a *The Future* a *Született gyilkosok*-ból (1992).

Az 1984-ben megjelent *Hallelujah* című dala talán a legismertebbek közé tartozik. Számos feldolgozásban és előadásban, egyfajta vallásos népdalként vált népszerűvé a világon.

Angol és magyar szövege a Dalszövegek Magyarul portálról származik. Kellemes időtöltést jó olvasással és zenehallgatással!

Bence Erika

2017 Szent László éve lesz

Az idei Szent Márton- és Márton Áron-emlékév sikerén felbuzdulva a Báthory-Bem Hagyományörző Egyesület és az Emberi Méltóság Tanácsa kezdeményezésére meghirdették Szent László évét a lovagkirály trónra lépésének 940., valamint szentté avatásának 825. évfordulója alkalmából. Szent László éve 2017 januárjától december végéig tart. I. (Szent) László az első olyan Árpád-házi uralkodó, aki összekapcsolja a közép-európai népeket, így arra számítanak, hogy a magyarok mellett horvát, lengyel, román és szlovák civil szervezetek, egyházak és po-

litikai szereplők is szerepet vállalnak az eseménysorozatban.

A lovagkirály Lengyelországban született, Erdély védőszentje. Ő alapította a zágrábi püspökséget, „a sorsközösséget a horvát és a magyar nép között ő teremtette meg törvényes jegen”. Nyitrán halt meg. Ma e népek „közös és tisztelt királya”, szimbóluma az itt élő nemzetek ma oly szükséges összetartásának, együttműködésének. Szent László **Szent István mellett a legnagyobb országépítő** volt, aki megteremtette a Kárpát-medencében élő népek együttműködését.

Kiállítás kutyáknak?!

Érdekes ötletet valósított meg Dominic Wilcox dizájnere, aki létrehozta a **világ első, kutyáknak szánt kiállítását** Londonban. A festmények és különböző interaktív installációk elkészítésében több művész is részt vett. Úgy készítették a munkákat, hogy azok lekössék a kutyák figyelmét, illetve szórakoztassák őket. A kiállításra érkező négy lábúaknak igencsak elnyerte a tetszését a sok látnivaló és izgalmas játék. Egyik kedvencük az a hatalmas etetőtál volt, amelyben több száz labda között ugrálhattak. Nagy népszerűségnek örvendett a frizbi szimulátor is.

Ősszel, télen a fonóban

Amikor a mezőgazdasági munka befejeződött, az asszonyok munkaidejüknek jelentős részét fonással töltötték. November második felében kezdődött a fonás, és gyakran farsangig tartott. Tilos volt azonban fogni az egyházi és népi ünnepeken, jeles napokon, így Borbála és Luca napján, valamint karácsony két napján. A fonóban beszélgetés, éneklés, játék mellett jobban ment a munka, és ez volt a társas összejöveteleknek, a népköltészet megszólaltatásának, a népdal-éneklésnek egyik fő alkalma. A magyar szerelmi líra jelentős része is a fonókhöz kapcsolódott, a maskarázás, alakoskodás természetes „színpada” is a fonó volt.

VAJDASÁGI KÉPZŐMŰVÉSZEK

Mezei Erzsébet székelykevei származású Mzentai grafikusművész, pedagógus és művésztelepszervező. Számos díjjal ismerték el alkotóművészetét, például a 2015. évi Nagypáti Kukac Péter Képzőművészeti Díjat is ő érdemelte ki.

Grafikával 1989 óta foglalkozik, több mint két és fél évtizedet felölelő munkássága a vajdasági grafikusművészet megkerülhetetlen fejezete. Mély átéltségről tanúskodó grafikáival rámutat az őt foglalkoztató kérdésekre, olykor iránnyt is ad a megnyugvás felé. Kompozícióiban ott rejlik a megoldás, a kapaszkodó, a kivetés szándéka.

Pedagógusként korszerű munkaformákkal és módszerekkel, közösségi és individuális oktatással fejleszti tanulóinak képességeit a kézművesség területén. Pedagógiai munkája mellett elismert művészi tevékenységet fejt ki keramikusként. Nemessel és textilfestéssel is foglalkozik.

Mezei Erzsébet grafikus, pedagógus, művésztelepszervező

A művésznő saját kerámiai között

Egyike a számos magyar-török összetűzésnek a XVI. század folyamán a Délvidéken, a mai Vajdaság területén az 1523-as szávaszentdemeteri ütközet volt, amely a mohácsi vész előzményének tekinthető. Kevésbé ismert, hogy a két vereség, az 1521-es a nándorfehérvári csata és az 1526-os mohácsi vész között a magyaroknak sikerült többször is legyőzniük a Délvidékre betörő török hadakat. Pontosabban három sikeres összetűzésről beszélhetünk 1523 nyarán.

Az 1456-os sikertelen próbálkozás után 1521-ben a törököknek I. Szulejmán szultán vezetésével sikerült elfoglalniuk Nándorfehérvárt, Magyarország déli védőbástyáját. I.

A szávaszentdemeteri csata

A törökökkel való utolsó győztes ütközet Mohács előtt

Szulejmán szultán ugyanis, miután 1520-ban I. Szelim halála után átvette az Oszmán Birodalom vezetését, nekilátott a Magyarország elleni hadjáratnak. Az első célpontok Nándorfehérvár és Szabács vára voltak. Nándorfehérvár ostroma Piri Mehmed pasa nevéhez fűződik. Kicsit több, mint két hónap után a vár megadta magát. Zimony is hamarosan török kézre került. Szabács várát időközben Kara Ahmed harmadvezír foglalta el. A király, II. Lajos tudta, hogy országa nagy veszélyben forog. Annál is inkább, mert a körülmények kedvezőtlenek voltak. Magyarország magára maradt a török elleni harcban. Ebben az időben ugyanis Lengyelországnak jó kapcsolatai voltak, hamarosan békét is kötött a törökkel. II. Lajos csak Csehország segítségére számíthatott, mert annak is uralkodója volt.

Tomori Pál, Magyarország főkapitánya, kalocsai érsek erőfeszítéseket tett az ország déli határainak megvédésére, ezért Szerémségben

szállt szembe a törökkel. Az egyik nagy csata itt zajlott le a közelünkben, Szávaszentdemeternél, azaz a mai Mitrovicánál. Egyes történészek ezt a csatát az egyik legfontosabb török elleni ütközetnek tartják. Mindenesetre a mohácsi veszedelem előtt rendkívül fontos ütközet volt, amelyet a mohácsi hadvezér, Tomori Pál vezetett. Ez volt a magyarok utolsó győztes csatája az ország széthullása előtt.

Hogyan zajlott le az összecsapás? Erről keveset tudni, ugyanis alig maradt fenn történelmi forrás.

A törökök Szabácsnál átkeltek a Száván. A sereget Ferhád boszniai pasa vezette. Bárdy István huszárkapitány összegyűjtötte a közeli kisebb várak katonáit, akik többnyire magyar vitézek voltak, de voltak köztük szerbek is. Megérkezett a pécsi püspöki bandérium 400 lovasa is, Oregi Ferenc vezetésével. A csatára a Nagyolaszi, Rednek és Szávaszentdemeter határolta háromszögnél került sor. Az ütközet magyar rohammal kezdődött. Tomori vezetésével augusztus 6-án és 7-én a keresztény seregek nagy győzelmet arattak Ferhád ruméiai pasa csapatai felett. A menekülő törököket a Száváig szorították vissza. Nem tudni pontosan, mekkora volt a szembenálló felek aránya, de az biztos, hogy a keresztény oldalon nem voltak jelentősebb veszteségek, néhány száz vitéz vesztette életét. Egyes források szerint a 12 000 főből álló török hadnál a sérültek és a halottak száma jelentősen nagyobb volt, több ezerre tehető. Maga Ferhád pasa is elesett, sok török állítólag a folyóba fulladt.

Ezt a jelentős eseményt emlegetik szávaszentdemeteri-nagyolaszi csataként, és – talán igazságtalanul – nem szentelnek neki kellő figyelmet. Ez volt a török feletti utolsó győzelem a mohácsi vész előtt. Egyes történészek szerint a zentai és a pétervárad csaták mellett a legjelentősebb ezeken a tájakon.

Ki volt Tomori Pál?

Tomori Pál kalocsai érsek és hadvezér 1475-ben született. Szerepe volt a Dózsa-féle parasztfelkelés elfojtásában 1514-ben. Pápai utasításra fogadta el a kalocsai érsekséget 1524-ben és mint országos főkapitány, a déli határokat védelmezte Nándorfehérvár eleste után. Elszántan látott hozzá a végvárrendszer újjászervezéséhez. 1526-ban esett el a mohácsi csatában.

II. Lajos király

A mikor a dél-koreai együttesekről, zenei szólóelőadókról beszélünk, feltétlenül meg kell említenünk a YG szórakoztatóipari vállalatot, melyet 1996-ban alapított a Seo Taiji & Boys együttes egyik tagja, Jang Hjonszok. A cég egyike a három legnagyobb dél-koreai szórakoztató vállalatnak, amely számos együttest indított el a siker útján. A YG valójában tehetségkutatóval foglalkozik, de egyben a zenei előadók és színészek menedzselését is végzi, valamint lemezkiadóként is funkcionál. Kezdetben a hiphopra összpontosítottak, egykor olyan zenei újdonságok mellé álltak, mint amilyen a Jinusean és a 1TYM volt, a 2000-es évektől pedig a K-pop felé is nyitottak.

A K-pop, valójában koreai popzene, ami főleg az elektronikus, a hiphop, a pop, a rock és a R&B zenét helyezi előtérbe, ugyanakkor külön-

Nem csak rózsaszínben látják a világot

álló zenei műfajként tartják számon. A K-pop nagy hatással van a divatra, több előadó is divatikonnak számít. Érdekes, hogy a K-pop gyökerei megközelítőleg száz évre nyúlnak vissza, az idő múlásával pedig egyre inkább az amerikai kultúra és popzene befolyásolta. Az éles fordulópont a kilencvenes években jött, ekkor kezdett körvonalazódni a manapság jól ismert K-pop. Talán mondani sem kell, hogy a K-pop Ázsiában a legnépszerűbb, de ugyebár manapság a zene nem ismer határokat. Hála az internetnek, immár a világ legtávolabbi zugának zenei kultúráját is megismerhetjük, így a K-pop-előadók a világ többi részén is népes rajongótáborral bírnak. Sőt, előfordul, hogy némely koreai együttes vagy előadó jobban befutott más országban.

Visszakanyarodva a YG-hez, egyik legnagyobb dobásuk mindenképpen Psy volt. A dél-koreai énekes, rapper, dalszerző és televíziós műsorvezető meghökkenítő, vicces, sokszor polgárpukkasztó stílusáról és dalszövegeiről, valamint dinamikus színpadi előadásmódjáról

vált ismertté. A Gangnam Style 2012-ben jelent meg és óriásit robbant. Akkorát, hogy számos rekordot döntött meg, megjelenése pedig mindenképpen nagyobb figyelmet fordított a K-popra. Sokan ugyanakkor némileg megütköztek hatalmas sikerén, hiszen nem éppen Psy a K-pop tipikusnak mondható képviselője.

A YG persze több sikeres együttes útját egyengeti, újabb dobásuk a Black Pink (egybe és különírvá is) nevű lányegyüttes, amelyet június végén harangoztak be hivatalosan, de már azelőtt is hírek terjedtek megalakulásával kapcsolatban. A Black Pinket Jennie Kim, Lisa Manobal, Kim Jisoo, és Rosé Park alkotja. Tulajdonképpen egyenként, azaz egymás után mutatkoztak be a nagyvilág előtt, így akarta a YG minél jobban felcsigáznai az érdeklődést. Úgy tudni, hogy eredetileg Pink Punk lett volna a nevük és legalább kilenc tagot számlálnának, de erről egyelőre letettek, a Pink Punk nevet pedig túlságosan cukormázásnak tartották. Úgy gondolták, hogy a Black Pink jobban kifejezi majd azt, amit valla-

nak, azaz hogy az élet nem mindig rózsaszín. A Black Pink először egy táncvideóval rukkolt elő, a dupla A-oldalas debütáló kislemezük Squaer One címmel pedig augusztusban jelent meg. A lemezre két dal, a Boombayah és a Whistle került, amikhez látványos klipeket is forgattak a lányok. A Black Pink új reménységnek számít, ígéretes lányegyüttesnek, hiszen már a két debütáló daluk is figyelemre méltó sikereket ért el. November elsején megjelentették újabb albumukat, a Square Two-t, amely újabb két zeneszámot tartalmaz, a Playing With Fire-t és a Stay-t, valamint a Whistle akusztikus verzióját.

A YG egyik legsikeresebb projektje a Big Bang fiúegyüttes. Sokak szerint ennek mintájára alakult meg 2009-ben a 2NE1 lányegyüttes, nevük a 21. század és a new evolution, azaz új fejlődés játékából ered. Az sem titok, hogy sokan a Black Pinkben a 2NE1 utódját vélik felfedezni. A Black Pink azonban azt szeretné megmutatni, hogy nem összehasonlítható és semmiképp sem összetéveszthető más együttesekkel.

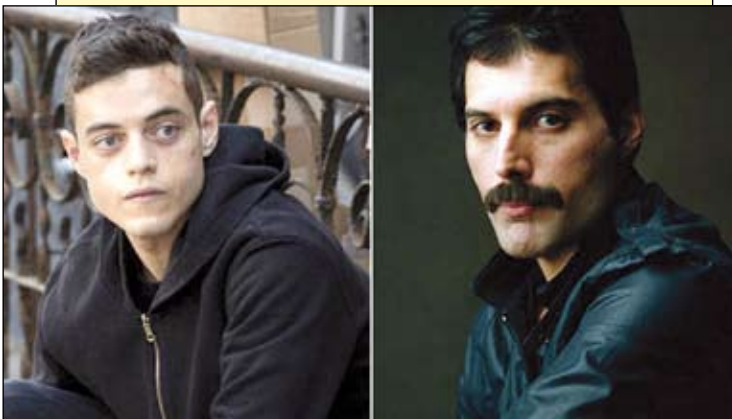
Sheldon tinédzserévei

Évek óta hatalmas sikerek örvend a tudósokat középpontba állító szitkom, az Agymenők, amelynek jelenleg tizedik évadát sugározzák. A rajongók legnagyobb örömeire minden jel arra utal, hogy a szériának még jó ideig nem lesz vége, de a készítők máris egy testvérsorozatot helyeztek kilátásba, amelynek középpontjában a tinédzser Sheldon Cooper áll majd. A történet a szarkasztikus lángelme ifjúságát idézi fel: tizenéves korában diplomázott, majd megszerezte doktori címét. A készülő sorozat kapcsán arról már lehetett értesülni, hogy az eredeti stábtól senki nem tűnik majd fel. A filmhez kizárólag a karaktert életre keltő Jim Parsonsnak lesz köze, aki ezúttal producerként veszi ki a részét a sorozat elkészítéséből.

Film készül Freddie Mercuryről

Jó ideje tervezik, hogy életrajzi filmet készítenek Freddie Mercuryről, a Queen együttes 1991-ben elhunyt frontemberéről. Sokáig nagy vita folyt arról, hogy ki fogja alakítani a rocklegendát, sok volt az ezzel kapcsolatos találgatás. A filmet rendező Bryan Singer végre elárulta, hogy a Twilight zárórészében feltűnő, majd pedig a Mr. Robotban sikert aratott Rami Maleket szerződtették a megtisztelő szerepre. A film címe stílusosan a Queen együttes egyik legnagyobb slágerét felidéző Bohemian Rhapsody lesz. Maga a filmalkotás a lehető legigazibb módon kívánja bemutatni Mercury kultuszát, valódi énjét. A Queen karrierje is nagy teret kap majd. A film forgatását „kreatív nézetelérésekre” hivatkozva 2014-ben elhalasztották, ezúttal azonban bármikor nekiláthatnak a készítésének.

Három új Pókember-film

Tavaly nyáron érkeztek hírek arról, hogy Tobey Maguire és Andrew Garfield után újabb színész formálhatja meg Peter Parkert, azaz a híres Pókembert. Mint kiderült, a bizonyítási lehetőséget ezúttal Tom Holland kapta. A dolgok nagyon jól haladtak és azóta be is fejeződött a film forgatása. A Pókember-rajongók nemrég újabb remek hír kaptak, miszerint nem a Spider-Man: Homecoming lesz az egyetlen új Pókember-film, hanem egy háromrészes filmsorozat készül a szuperhős történetéből. Jövő év júliusában kerül a mozikba a brit színész főszereplésével készült első rész, amely főhősünk középiskolai éveire fókuszál. Peter ifjúkori szerelmét Zendaya alakítja. A trilógia mellett Tom Holland a Bosszúállókban is feltűnik Pókemberként, vagyis minden kollégájánál jobban belefolyik majd a Marvel-univerzumba.

Lemezt készít a SOAD

A Serj Tankian vezette System of a Down 2005-ben kiadott két albumot, a Mezmerize-t és a Hypnotize-t. Azóta nem sokat hallattak magáról a kaliforniai formáció, John Dolmayan dobos viszont nemrég egy interjúban elújságolta, hogy nem vesztegetik tovább az idejüket és már javában készül legújabb stúdióalbumuk. A dobos elmondása szerint az utóbbi hat hónapban az új album dalain dolgoztak és egyelőre 15 zeneszámot készítettek, amely szerintük érdemes arra, hogy lemezre kerüljön. A dobos azt is hozzátette, hogy jobban zenélnék, mint bármikor és nyitottak az új hangzások felé is, mivel semmiképp sem próbálnak egy második Toxicityt készíteni, pusztán azért, mert messze az volt az eddigi legsikeresebb lemezük. A dobos azt is leszögezte, hogy a SOAD-rajongók új generációjához is szólnia kell az új lemeznek, és nem adja a nevét egy olyan albumhoz, amelyre nem lesz százszázalékosan büszke.

Kedves Bizi!

Mostanában valamiért nyugtalanok az éjszakáim. Nem tudom, miért, de folyton arra gondolok, hogy milyenek lesznek az osztályzataim. Van az osztályomban egy lány, akibe szerelmes vagyok, de ő a legjobb barátomba szerelmes, és ez bánt. A napokban folyton rajta jár az eszem, nem tudok semmi másra gondolni (meg az előzőre is gondolok). Mit tegyek? Légyszi, segíts!

„KA”

Válasz:

Vannak az életben olyan időszakok, amikor a bennünket nyomasztó gondok rányomják a bélyegüket az éjjeleinkre és a nappalainkra is. Neked most az osztályzataid és a szimpátiád teszik kényelmetlenné az életedet.

Ami a lányt illeti, sajnós, nem sokat tehetsz, ha nem vonzódik hozzád, és már más költözött be a szívébe. Hogy kevesebbet gondoljál rá, foglald le magadat rendszeres mozgással (kerékpározás, futás, rollerezés, ugrálókötelezés vagy más csapatsport, stb.). Igyekezzél minél kevesebbet lenni a közelében, inkább más zugát válasszad az iskolaudvarnak a nagyszünetben, vagy másik úton menjél hazafelé, ha egyfelé visz az utatok. Amit még megtehetsz: a vele kapcsolatos gondolataidat és érzéseidet írd ki magadból! Olvasd el még egyszer az írásodat, és semmisítsd meg! Ha úgy érzed, nyugodtan meg is sirathatod. Ezzel szimbolikusan el is búcsúzol az iránta érzett érzelmektől. Pontot teszel a történetre. Egy idő után pedig azt veszed észre, hogy már egy másik lányra gondolsz, annak a szeme és mosolya jelenik meg álmaidban is.

Ami az osztályzataidat illeti, még nem késő, hogy felgyúrd az ingujjadat, átgondold a tanulási szokásaidat és változtass rajtuk. Segítséget kérhetsz az osztályfőnöködtől, az iskola pedagógusától, ha van, az iskola pszichológusától is. Biztos vagyok benne, hogy ha megvan az akarated és az ő támogatásuk, sokkal jobb jellepekkel zárod majd a félévet.

Kedves Bizalmas sorok!

Hetedikes lány vagyok egy kisebb városban. Azt vettem észre, hogy a környezetemben mintha a fiúk nagyon félénkek lennének. Mintha azt várnák, hogy a lányok kezdeményezzenek mindenben. Úgy érzem, hogy

nekem a kezdeményezés nagyon nehezen megy. Mármost a fiúknál való kezdeményezés. Már megtörtént velem, hogy észrevettem egy fiút és flörtöltem vele, de ez volt minden. Most is nagyon tetszik egy focista fiú. Voltunk együtt egy szülinapi bulin és szemeztünk. És ennyi. Nem tudom, mit kell tennie egy lánynak, hogy felfigyeljenek rá. Menjek oda, vagy várjam meg, hogy a fiú tegye meg az első lépést? Mi lesz akkor, ha az életem végéig kell majd várnom, hogy valaki észrevegyen? Kérlek, adjál tanácsot, mit tegyek.

„Bobi”

Válasz:

Kedves Bobi! Ha hiszed, ha nem, a fiúk pont olyan félénkek és szégyenlősek, mint a lányok. Megváltozott azonban a világ, felgyorsult minden, és mind gyakoribb, hogy a lányok teszik meg az első lépést, és kezdeményeznek. A mai modern világban a lányok sokkal öntudatosabbak, merészebbek, kezdeményezőbbek, rámenősek lettek, a fiúk egy része pedig félénkebb, sebezhetőbb lett a párkapcsolatok terén. Persze, mindig vannak kivételek, amelyek erősítik a szabályt. Sem a lányok, sem a fiúk nem szeretik, ha trófeaként gyűjtögetik őket. Ezért ne esd el a dolgokat. Ne akarjál beállni azoknak a lányoknak a sorába, akik elsietik, elhamarkodják a dolgokat csak azért, mert mielőbb felnőtté szeretnének lenni. Cigiznek, többször leisszák magukat a diszkóban, szülinapi bulikon már 12-13 évesen is kihívóan öltözködnek, cserélgetik a fiúkat, sőt, korán lépnek be a szex világába, annak ellenére, hogy sem testileg, sem lelkiileg nem készültek fel erre. Mindenki más-más tempóban fejlődik, így mindenkinek más-más időben jön el az ideje. A várakozási időt pedig nem tétlenül, passzívan töltjük, hanem flörtölünk egymással, figyeljük, hogy mások hogyan csinálják, beszélgetünk a barátainkkal, barátnőinkkel, szüleinkkel, nagyszüleinkkel arról, hogy milyen is volt egykor, ők hogyan ismerkedtek, stb. Tanuljuk és gyakoroljuk az ismerkedést, a másik nemi való beszélgetést, méghozzá úgy, hogy **BARÁTKOZUNK**. Barátkozzunk mind a fiúkkal, mind a lányokkal! Együtt vagytok az iskolában, a szünetekben, hazafelé menet, az iskolai rendezvényeken, diszkóesteken, bulikon. Járjál nyitott szemmel, de ne rohanj fejtellenül! Légy türelmes! Ha a fiú is készen áll majd arra, hogy közelebb kerüljön hozzád, biztosan megteszi majd az első lépést.

Kérdéseitkre Bori Mária pszichológus válaszol.

NAHÁT!

A lelki szépség

A lelki szépség gyakran lekörözi a bájos arcot, a csinos alakot, a szép öltözéket. Egy olyan lányért, akit külseje miatt a társnői lenéznek, versengetnek a fiúk. Ha egy lánynál ugyanis a külső szépség nem párosul a belső, lelki szépséggel, ha egy nagyon csinos, divatos cuccokat viselő lány gyakran hisztis, durcás és barátságtalan, akkor úgy viszonyulnak hozzá, mint a kirakatbabához. Megnézik, megcsodálják, ám nem igyekeznek közelebbi, főleg tartós kapcsolatba kerülni vele. A lelki szépségnek több jellegzetessége van. Mindenekelőtt a jóság és az együttérzés valakivel. Ha segítőkész szándékkal, meleg, barátságos hangon fogadjuk azt, akinek gondja, baja van, ha megpróbáljuk megérteni és átérzeni mások problémáit, belső szépségünk nyilvánul meg. A lelki szépség látszik rajtunk. Ezért kell gyakran mosolyogni, kerülni a durcáskodást. Ki lehet próbálni, hogy milyen sokat jelent a mosoly. Odamenni tíz emberhez (tinihez, felnőttöz egyaránt), és mosolyogva kérdezni tőlük valamit. A tizből hatan-heten visszamosolyognak és úgy válaszolnak a feltett kérdésre. Ha a próba előtt nem is volt valami mosolygós kedvünk, érzékelve az eredményt, mi magunk is vidámabbak leszünk. A lelki szépség tehát tanulható, akarattal szebbé tehetjük magunkat.

Elköltözünk? Mi lesz most?

Számos kérdés felmerül, ha egy család úgy dönt, külföldre költözik. A kérdések többsége családfüggő, akárcsak a felmerülő problémák. A gyermekek szempontjait azonban hangsúlyosan át kell gondolni. Számukra a külföld nagy változás. Elszakadnak a megszokott lakókörnyezettől, közösségtől, rokonoktól, barátoktól, és egy új nyelvi környezetet ijesztően hathat rájuk. Ezért érdemes már itthon felkészülni a változásokra. Előnyt jelent, ha ismeri a gyerek az adott ország nyelvét, ugyanakkor ez ne jelentsen akadályt. A gyerekek köztudottan könnyebben megtanulnak egy idegen nyelvet, mint a felnőttek.

Az itthoni felkészülésnek szerves része, hogy világos legyen, miért kell elköltözni. Közhelyesnek tűnhet, de még egy kisiskolásnak is érdemes elmagyarázni, mit jelent a külföld, hol van az a másik ország, és miben más az otthonunktól. Ha megvan rá a lehetőség, érdemes először csak látogatónak kimenni, hogy legyen ideje megismerni az új környezetet. Fontos kérdés továbbá az itthon maradókkal való kapcsolattartás. Jó, ha részletesen elmagyarázzuk, kivel hogyan tudunk majd kintről beszélni, milyen gyakran fogunk ezután egymással találkozni stb. Érdemes a gyermeket a költözés szervezésébe is bevonni. Ha saját maga választhatja ki, milyen játékokat, ruhákat visz magával, ha bizonyos kérdésekben dönthet az új szobáját illetően, könnyebben magáénak érzi majd az új környezetet. A lényeg a fokozatosság és a sok-sok beszélgetés a változásokról! A többi majd ügyis kialakul magától!

A gyermek számára a külföldre költözés eleinte félelmetes, kétségbeesítő lehet. Az első néhány hónapban a változás szorongásokat, magatartásbeli problémákat okozhat. Ezek elmúlását türelemmel ki kell várni. A türelem és a fokozatosság itt most kulcsszó! Szülőként meg kell érteni, mennyi félelem lehet a gyermekben, és milyen nehéz az anyanyelv nyújtotta biztonságot elveszíteni. Ezt kompenzálандó, a hétköznapi rutinjaira nagyon oda kell figyelni! Jó, ha sikerül az otthonihoz hasonló körülményeket kialakítani. Pl. az új házban is legyen szobája a

gyerekeknek, ha otthon is volt. Elsődleges az új környezet megszokása és az idegen nyelv elsajátítása.

Minél kisebb a gyermek (általában), annál könnyebben tanul meg más nyelven beszélni. Talán a legideálisabb helyzet az, ha a kicsi külföldön kezdi a bölcsődét/óvodát. Ha idősebb korban kerül új nyelvi környezetbe, akkor még mindig elég gyorsan, a szüleit simán lekörözve tanulja meg az új nyelvet. Nagyobb kockázatokkal a tanulás terén kell számolni. A nyelvnek ugyanis sok olyan rétege van, aminek a hiányát a hétköznapi beszédben nem érzékeljük, de az iskolai haladást gátolhatja. Ezért ajánlatos a költözés, és nyelvtanulás miatti töredék éveket inkább kétszer járítani. Végül, de nem utolsósorban, sokat segít az új nyelv elsajátítása, ha következetesen csak bizonyos helyeken használja. Vagyis, otthon továbbra is az anyanyelven érdemes beszélni! Ez pótolja az anyanyelvi környezet nyújtotta biztonságot, és segít a két nyelv elkülönítésében.

TESZT

A szívedre vagy az eszedre hallgatsz?

- Mi nyugtat meg legjobban?**
  - A hullámverés. (2 pont)
  - A madárcsicsergés. (0 pont)
  - A magányos furulyaszó. (1 pont)
- Megesik, hogy valakit különösen szimpatikusnak, netán ellenszenvesnek tartasz anélkül, hogy tudnád az okát?**
  - Igen, ismerem ezt az érzést. (2 pont)
  - Nem, mindig tudom az okát. (0 pont)
  - Megtörtént már. (1 pont)
- Előfordul, hogy túlzol, amikor valamit elmesélsz?**
  - Nem, semmiképpen. (0 pont)
  - Ritkán, de előfordult már. (1 pont)
  - Igen, hajlamos vagyok rá, hogy kiszínezem a történetet. (2 pont)
- Egy keleti bazárban vagy. Hogy megy az alkudozás?**
  - Meg se próbálom. (2 pont)
  - Megkísérlem, de nem nagyon fekszik nekem. (1 pont)
  - Többnyire sikerül, élvezem a helyzetet. (0 pont)
- Előfordult, hogy úgy érezted, mintha valami már megtörtént volna az életedben?**
  - Igen, néha így érzem. (1 pont)
  - Gyakorta van ilyen érzésem. (2 pont)
  - Még soha sem éreztem ezt. (0 pont)
- Hol lagnál, ha teljesen szabadon dönthetnél erről?**
  - A hegyekben. (0 pont)
  - A tengerparton. (2 pont)
  - A strand közelében. (1 pont)
- Észreveszed, hogy egy házibuliban valaki szomorúan áll a sarokban. Odamész hozzá?**
  - Szinte biztos, hogy odamegyek. (2 pont)
  - Csak akkor, ha ismerem. (1 pont)
  - Nem valószínű. (0 pont)

Értékelés

0–7 pont: Általában az eszedre hallgatsz

A legfontosabb döntések előtt leginkább az észérvekre figyelsz. Vannak azonban olyan helyzetek, amelyekben ösztönösen és gyorsan kell lépni, ilyenkor előfordul, hogy úgy véled, a megérzés semmivel sem rosszabb tanács-

adó, mint a tények hosszadalmas felderítése. Sokkal bátrabban is támaszkodhatnál megérzéseidre, mint ahogy azt általában teszed. Úgy gondold, nehéz döntések előtt a számok megbízhatóbb tanácsadók. A hétköznapiakban sok olyan helyzet adódik, amelyekben a megérző képességed gyakorolhatnád, fejleszthetnéd.

8–14 pont: Általában a szívedre hallgatsz

Habár képes vagy racionálisan gondolkodni, a legtöbb helyzetben mégis belső sugallataid vezetnek, ami szinte már hetedik érzékedé fejlődött. Hiszel abban, hogy sok minden létezik az életben, amit sem értelemmel, sem tudományosan nem lehet megmagyarázni. Egyebek közt azért hallgatsz a belső hangodra, mert már többször bebizonyosodott, hogy az első megérzésed helyes volt. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy vakon követed a megérzéseidet. Döntéseid előtt azonban jó, ha a hátteret is megpróbálsz felderíteni, és a várható eredményt is mérlegeled, különösen akkor, ha más is érintett az ügyben.

Ne pánikolj, ha rossz jegyet kapsz!

Szabadnap

Még a legjobb diákoknak is jár néha egy szabadnap, és lehet, hogy csak a fáradtság miatt kaptál rossz jegyet. Próbálj rájönni, hogy ez volt-e az oka a rossz teljesítményednek, vagy, hogy kell-e egyáltalán ezen gondolkodnod. Ha ez csak egyszeri alkalom volt, akkor ne feltételezd, hogy meg fogsz bukni! Különbözően sincsenek sokan, akik mindig csak jó jegyeket kapnak.

A tanárok segíthetnek

A tanárok azért vannak, hogy segítsenek, tehát beszélj meg velük az eredményed és az aggodalmaidat, ha felmerültek a tárggyal kapcsolatban, vagy ha valamilyen probléma befolyásolta a rossz jegyet. Hidd el, nem akarják, hogy rosszul teljesíts, és megtesznek majd mindent, amit csak tudnak, hogy segíthessenek. Kérd segítségedet, hogy felismerhesd gyenge pontjaid, ajánljanak extra olvasmányokat vagy adjanak plusz feladatokat.

Egy a sok közül

Egy rossz jegy valószínűleg nem fog sok problémát okozni, ha egyébként jól teljesítesz a tanév során. A végső jegyet ugyanis az összes jegy átlagából határozzák meg. Ha becsúszik egy rossz jegy a többi jó közé, nem kell aggodnod.

Keress meg az okát!

Volt bármilyen külső tényező, amely befolyásolta a végeredményt? Lehet, hogy egészségügyi problémáid voltak, éppen költöztetek, vagy családi gondok merültek fel. Ha van olyan ok, amiről nem te tehetsz és befolyásolta a jegyed, jelezd a tanárodnak: minden bizonnyal figyelembe veszi.

Tanulj okosabban!

Tedd fel magadnak őszintén a kérdést, hogy a te hibád volt-e, hogy rosszul teljesítettél. Inkább a szórakozásra koncentráltál, vagy az utolsó pillanatig halogattad a feladataidat? A legtöbbször nem teljesítenek jól nyomás alatt, éppen ezért jobb, ha időben hozzájárulsz a feladataidhoz, hogy ne kelljen a végén rohanásban befejezned. Változtass tanulási szokásaidon!

Képesség

Fontos, hogy minden tőled telhető megtegyél a jó jegy megszerzése érdekében. A legsikeresebb emberek közül sem voltak mindannyian az iskola legjobbjai, nem mindenki akadémikus alkat. Lehet, hogy nagyobb sikerred lenne más területen.

Egy rossz jegy nem a világ vége, ki is lehet javítani. Ha viszont gyakran teljesítesz rosszul, tenned kell ellene! Fontold meg, hogyan tudnál fejlődni!

Bizonyos helyzetekben katasztrófának is tűnhet egy-egy rossz osztályzat bezsebélése. Aggódhatsz, hogy befolyásolhatja a félévi jegyeidet, vagy hogy megbukhatsz a tantárgyból. Nem mindig olyan rossz azonban a helyzet, mint amilyennek tűnik. Ha túl sokat aggódsz egy rossz jegyed miatt, azzal befolyásolhatod a többi órán nyújtott teljesítményed is, tehát ne vesztésd el a fejed. Íme néhány érv, hogy miért ne borulj ki, ha rossz jegyet kapsz.

A fejlődés lehetősége

Ne pánikolj! Igazság szerint van egy jó oldala is a rossz jegynek – elkezdhetsz fejlődni. Most már tisztában vagy a gyengeségeddel és megkezdheted a kiküszöbölését. Kérdezd meg a tanárodat, hogyan javíthatod a jegyeidet és a teljesítményed!

Egy szó, mint száz: a bögréd árulkodik a személyiségedről, mert jelentése van annak, hogy milyen minta van rajta, és hogy milyen színű. Vegyük sorra, milyen bögrékről is beszélhetünk.

1. Csíkos bögrék

Gazdájuk kiváló humorérzékkel rendelkezik. Hangulatingadozásra igencsak hajlamos az ilyen bögre tulajja, és a körülötte lévő emberek nem tudják, hogy most jó- vagy rosszkedv lesz-e úrrá rajta.

2. Állatmintás csészék

Bögremustra

Tulajdonosuk – nem túl meglepő – szereti az állatokat, így melegsívű ember. Egy érzéki én bújik meg a bögre mögött, aki felelősségtudó, szerencsés, és igazi barát.

3. A „pöttyös az igazi”

Akik a pöttyös bögrét kedvelik, szeretik a rendet, fegyelmezettek, tiszteletudóak, és talán egy kissé zárkózottak. Nem ők állnak a figyelem középpontjában, viszont mellettük áll a szerencse, habár ők az ellenkezőjét hiszik magukról.

4. Virágos ivóalkalmatosságok

Birtokosa boldog ember, és ilyen emberekkel szereti körülvenni magát. Nyílt személyiség, ötlettára kifogyhatatlan, tele van művészi hajlammal, rokonszenves mások szemében.

5. Egyszerű bögre

Nem szeretik túlbonyolítani a dolgokat, tudják, mikor mit kell mondani. Konfliktuskerülők, inkább kompromisszumot kötnek, és nem rúgják össze a port senkivel. Az élet minden területén harmóniát szeretnének kialakítani maguk körül.

6. Fém bögre

Nem kelt nagy feltűnést, viszont előnye, hogy jobban tartja a hőt, mint porcelán testvérei. A fém a keménység képviselője, így gazdája nem ismer akadályt, és a cél érdekében bármit megtesz. Életében nincs helye a véletlennek.

7. Áttetsző, átlátszó csuprok

Mögöttük nem lehet elbújni, de tulajdonosuk nem is akar. Neki nincs mit rejtgetnie, amije van, azon szívesen osztozik, bátor és kezdeményező típus. Tele van ötletekkel, kreatív és a nagylelkűségért kétszer állt sorba. Ha viszont valaki megbántja, vagy visszaél a jóindulatával, akkor lelkiismeret-furdalás nélkül bosszút áll.

Így készíthetsz adventi koszorút!

A ki egy kis ügyességet érez magában, megpróbálhat adventi koszorút készíteni fiatal munkatársunk, Fehér Ildikó útmutatásával. Karácsonyig el is készülhet a szép dísz.

1. kép

Az adventi koszorú elkészítéséhez szükséges alapanyagok: koszorú (amely lehet szalmából, vesszőből vagy sztiroporból), juta szalag, négy gyertya, gyertyaalapok, fenyőtobozok, különböző díszek, száraz termések, fagombok, csipke, szalag stb.

2. kép

A juta szalaggal szorosan körbetekerjük a koszorút, a szalag végét ragasztóval vagy gombostűvel rögzítjük.

3. kép

A gyertyaalap rövidebb végét beleszúrjuk a gyertyába, majd betűzzük a gyertyákat a koszorúba.

4. kép

Ragasztópisztollyal felragasztjuk a fenyőtobozokat. A gyertyákat csipkeszalaggal díszítjük.

5. kép

Tovább díszítjük a koszorút fakarikákkal, mohával, gombokkal. Ezt mind a ragasztópisztollyal rögzítjük. (A ragasztó gyorsan szárad, ezért gyorsan és pontosan kell dolgozni. Ügyelni kell arra is, hogy ne fogjuk meg a pisztoly végét és a kifolyó ragasztót se, mert forró!)

6. kép

Készen is van az egyedi adventi koszorú!

Fotó: Fehér Ildikó

Az adventi koszorú története

Az adventi időszak a karácsony megelőző negyedik vasárnaptól vízkeresztig (január 6-áig) tartó időszak. Maga a szó azt jelenti: várakozás az eljövételre.

Az első adventi koszorú

Adventkor a 19. század óta szokás koszorút készíteni. Az adventi koszorú őseit 1839-ben Johann H. Wichern német evangélikus lelkész készítette el a hamburgi árvaház gyermekeinek: egy felfüggesztett szekérkeréken 23 gyertyát helyezett el, melyek közül minden nap eggyel többet gyújtott meg karácsonyig.

A hamburgi árvaház gyermekeinek kocsikerékből készített koszorúján négy nagy fehér gyertya világított a vasárnapokon, a hétköznapokon pedig kisebb fehér gyertyákat gyújtottak meg. A gyertyanaptár erősödő fényével jelezte a karácsony közeledtét. Az adventi koszorú készítése gyorsan divatba jött, a 19. század végére szinte minden családban általánossá vált a karácsony első négy hetét gyertyagyújtással ünnepelni.

Gyertyák és színek

Az adventi gyertyák színe, de még a száma sem mindig azonos. Ha az adventi koszorúra gondolunk, négy gyertyaláng jut először eszünkbe, pedig a legelső adventi koszorún sokkal több gyertya égett.

Ma az adventi koszorú általában fenyőágból készített kör alakú koszorú, melyet négy gyertyával díszítenek. A gyertyák színe katolikus körökben három lila és egy rózsaszín, protestáns családoknál három fehér és egy piros. A gyertyákat vasárnaponként gyújtják meg, minden alkalommal eggyel többet. A világító gyertyák számának növekedése szimbolizálja a növekvő fényt, amelyet Isten Jézusban a várakozóknak ad karácsonykor. Az adventi koszorún mind a négy gyertya ég az utolsó vasárnapon.

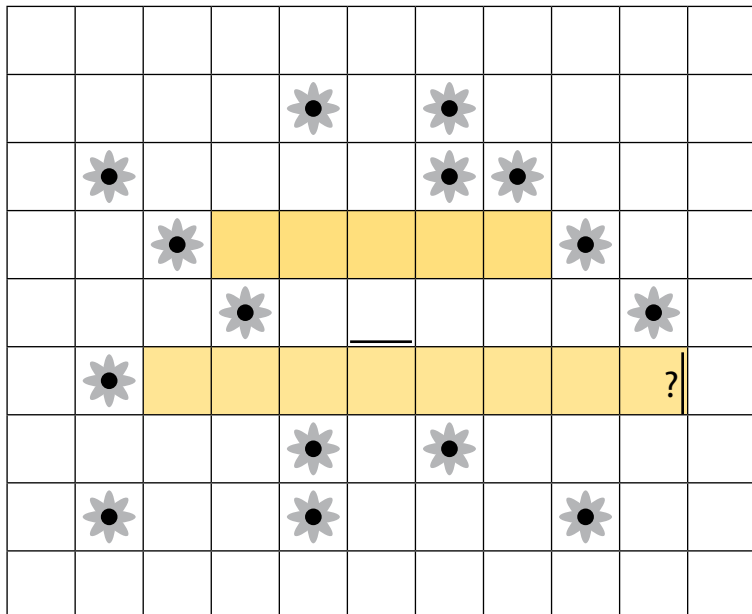
Minden gyertya egy-egy fogalmat szimbolizál: hit, remény, öröm, szeretet.

Manapság már mindenféle színű adventi koszorút készítenek, csak a képzeletünk szab határt.

REJTVÉNY

Berakós rejtvény

Pistike először lát papot. Csodálkozva körbejárja, majd megkérdi?

A kérdést a rejtvényben talárod, ha berakod az itt levő szavakat, betűhalmazokat.

Kétbetűsek: AZ, DE, MU, RÁ, ÓE, UU, ÚT, ZV.

Hárombetűsek: ADE, DER, ENA, ETI, KER, RLZ.

Négybetűsek: ÁLLÓ, ARAB, AKUT, AVAR, EZER, IKRE, LÁNG, RALI, TÜRK, VELE, ZAKÓ.

Ötbetűsek: ADICE, IMRUS, NEIDE.

Hatbetűs: IDÉZEM.

Kilencbetűsek: MEGMENTEM, REZERVOÁR.

Tízbetűsek: MADAGASZKÁR, MESTEREMBER.

Betűrejtvények

1

2

3

4

Skandináv rejtvény (35.)

Rejtvényünk Szűcs Imre Tél című versének két sorát rejti.

	ILLATOS VIRÁG	IRÁSJEL	MAGYAR-ORSZÁGI HELYSÉG	FOLYADÉK	ÁTHAJLIK A KERITÉSEN	ÁT-LAPOZZA RÓFOGNI KEZD	
	MÁLTA	NEM ÉRT HOZZÁ	UTÓÉR	TOMÁN NÁNDOR	ELBÜVÖL		
							A
	EURÓPAI FŐVÁROS				MAGAS-RANGÚ TISZTIVISELŐ		
	SZŐR		RÁDIUSZ	MEG-KÖSTOLNÁ		ÉSZAK	
			DEHOGY!			ÖSSZEZÁRT TENYÉR	
KELET	BÜTOR BETŰI	TORTA PÁROSAI	KERESZTŰL	NYERSZ			
VARRÓ-ESZKÖZ		IDEGEN ANTAL	SAPKA-ELLENZŐ	ILONKA			
	FERFINÉV		MAJDNEM MAI		TÚ EGYIK FELE	IGERAG	NITROGÉN
	E. O. K.		MÁK BETŰI		JÉG NÉMETŰL	Ó. T. É.	
KÖRZET		VERS-CSENGŐ		KEDVELT JÁTEK		MAGA RÉGI MÉRTEK-EGYSÉG	
		JÓSZIVŰ					
ÜNNEPI SÜTEMÉNY		LADIK KATALIN		ELGONDOL			DÉL
		URÁN		50			
	Ő					500	

Megfjtés: MIKOR A TÉL ÚTRA KÉL, KÜRTÖKBE DUDAL A SZÉL.

Egészséges életmód kamaszoknak is!

Agyerekkori és kamaszkori elhízás világlajosság, de megelőzhető, és helyes szokások kialakításával lehet is tenni ellene.

A mai tizenévesek sajnos hajlamosak kapkodva táplálkozni, előszeretettel hagyják ki a reggelit, és választják napközben a gyorséttermek menüsorait. Előszeretettel lustálkodnának vagy ülnének naphosszat a tévé, a számítógép előtt, esetleg minden tiltás ellenére korán elkezdnek dohányozni is. Legtöbbször a környezetük példáját követik, a szülőknek pedig sokszor az a legkényelmesebb, ha rájuk hagyják, pedig ezek az évek nagyon fontosak a gyerekek fejlődése szempontjából.

A gyerek a mintát követi

Fizikai, egészségügyi és szociális szempontból is fontos ez az időszak, hiszen ilyenkor kezdenek kialakulni és megrögződni a felnőttkori szokások. Az együtt elköltött reggelik, vacsorák, sportesemények, kirándulások javítják a kapcsolatot a szülőkkel, a családdal, általában a kapcsolatteremtő készséget, és segítenek a helyes szokások kialakításában is. Ráadásul a szervezetbe bejuttatott létfontosságú tápanyagok későbbi betegségeket is megelőzhetnek.

A változtatás legjobb módja, ha a szülők és az egész család részt vesz a helyes életmód kialakításában, és jó példával jár elől. Ha például minden nap finom és egészséges ételeket teszünk az asztalra, rendszeresen mozgunk. A gyerek csak akkor fog sportos, egészségtudatos életet élni, ha ez a természetes minta a családban. Az életmódban meglévő réseket a kamaszok azonnal észreveszik és kihasználják. Az első lépés tehát, hogy az egész család szemléletét kell egészségesebbé tenni.

Anorexia, bulimia, túlzott diéták

Ragaszkodjunk az otthoni reggelihez! Ne álldogálva kapjunk be néhány falatot, hanem ülünk le, és hagyjunk időt a nyugodt étkezésnek. Jó, ha előre kikészítjük az asztalra a müzlit, a pékárut (ha lehet, teljes kiőrlésűt), kis zöldséget, gyümölcsöt – így még nassolás jelleget is ölthet a reggeli, tehát azonnal élvezetesebbé válik. Ha eltérő időben indulunk el otthonról, a gyerekek legalább akkor is készítsünk ki reggelit és uzsonnát a fentiek szerint, vagy akár ebédre is elegendő ételt, így nem a pékségekben keresi majd a tartalmatlan ételeket vagy üres nassolnivalókat.

Mindenképpen figyelniük kell a táplálkozási zavarok jeleire. A lányoknál gyakrabban előforduló anorexia és bulimia szakember segítségét igényli, de a túlzott nassolás, az egyoldalú diéták is veszélyesek lehetnek. Ha az egyre hiúbbá váló fiúk testépítésbe kezdenek, gyanús lehet a túl gyors izomtömegnövekedés. Annak is érdemes utánajárni, nem ártalmasak-e az erősítő, energizáló készítmények, még akkor is, ha legalisan jutott hozzá.

Víz, tea, friss gyümölcslé

Nagyon fontos az egész nap során megivott megfelelő mennyiségű folyadék. Jó hatású, ha még éhgyomorral megiszunk egy pohár vizet – ez

Az olajos magvak kiválóan helyettesíthetik a nassolni valót

Táplálékpiramis

beindítja a veseműködést. Semmiképpen sem nevezhetők egészséges folyadéknak a cukros, szénsavas üdítők, amelyek a rengeteg mesterséges adalékanyag mellett még hizlalnak is. Időnként beleférnek a menübe a rostos gyümölcs- és zöldséglevek, de tudni kell, hogy ezek nem helyettesítik a valódi gyümölcsöt és zöldséget. Egy-egy jó ízű, frissen préselt, cukor nélkül készített lé még a kamaszoknak is „bejöhethet”.

Édzés előtt egy órával már nem ajánlatos magas energiatartalmú ételeket fogyasztani, mert az emésztés folyamata csökkenti a koncentrációképességet. Egy kis joghurt, saláta, egy zöldséges szendvics éppen elég a sportoló kamasznak. Inkább az óra után érdemes gazdagabban étkezni.

Sport, rágcsálás, alvás

Az aerob jellegű sportok – főként a rendszeresen végzetek – segítenek a tanulásban, a koncentrációban, a kitartóbb munkában, javítják a monotóniaturést, és segítenek a rendszerezett életvitel kialakításában is. A csapat-sportok javítják a kommunikációt, a közösségi életben való részvételt.

Kivédhetjük a „gyorsan hozzá kell jutnom” jelenséget, ha tartunk a hűtőben egészséges nassolnivalót, például gyümölcssalátát, így a karnyújtásnyira lévő ételekkel megnyerhetjük a kalóriacsatát. Nassolnivalónak édeskés vagy ropogós zöldségeket (karalábé, retek, répa, uborka) vagy gyümölcsöket, főleg almát tarthatunk otthon. Csikokra vágva, szeletelve a megszokott chipsek helyett is beválhatnak. Készíthetünk hozzájuk egészséges szószokat is.

Ugyancsak fontos, hogy a kamasz eleget aludjon. A keveset alvók nem csak rosszabbul teljesítenek, hanem magasabb a testzsírszázalékuk is, vagyis hízásra hajlamosabbak. Főként az éjféli alvás fontos.

Földieper, kivi, banán? A leve is finom

Vadállati

Az állatkertben az egyik gondozó másnaposan érkezik reggel a munkába. Az igazgató elkapja:

- Nem szégyelli magát, maga részeges disznó! Tudja, mit csinált tegnap? Nyitva hagyta az oroszlán ketrecét!
- Na és? Ki akar egy oroszlánt ellopni?

Mai mese

Az erdőkerülő egy tisztás közepén négy párányi emberre bukkan.

- Hát ti kik vagytok? - kérdi meghökkenve.
- Hóféherke hét törpéje.
- De hiszen csak négyen vagytok!
- Ja, mi is létszámiánnyal küszködünk.

Madárnak nézik

Egy férfi reklamál a kisállat-kereskedőnél:

- Tegnap maga eladott a feleségemnek egy papagájt, amelyik állítólag beszél. De a madár meg se mukkan.

- Egy kukkot se mondott?
- Semmit!

- Nézze, kérem. Az a papagáj még csak tízéves, a maga felesége meg legalább ötven. Biztosan nincs közös témájuk.

Pszichiáternél

Egy asszony elviszi a férjét a pszichiáterhez:

- Doktor úr, kérem, segítsen az uramon! Parkolóórának képzelet magát.

Az orvos odafordul a beteghez:

- Nos, vannak még más panaszai is?

A férfi nem szól semmit, az asszony felel:

- Nem tud válaszolni, kérem. Tele van a szája aprópenzzel.

Matematika

A tanító néni kérdezi az elsős Pistikétől:

- Ha a testvérednek van három almája, és te abból kettőt elveszel, akkor mi lesz az eredmény?
- Bunyó.

Műtéti tét

- Doktor úr, a műtét nem fogja tönkretenni a hangomat?

- Ugyan, kérem. Egy hasi műtét?
- De én hasbeszélő vagyok!

Kétségbeejtő

- Doktor úr, segítsen! Állandóan magamban beszélek.

- Ez nem nagy probléma. Én is szoktam.
- De én rettentő unalmas vagyok!

A jövődő közgazdász

- Na, hogy tetszik az iskola? - kérdezi anyukája az okos kisfiút a legelső tanítási nap után.

- Disznóság az egész! - fakad ki a gyerek.
- Mi csináljuk meg a feladatokat és a tanító néni kap érte fizetést!

Távolságok

A székely áll a hegyormon és nézelődik.

Arra halad egy turistacsoport, és megkérdezik:

- Meddig lát el, bátyám? Messze?
- Messze biz én!
- Talán még Amerikáig is?
- Messzebbre!
- ???
- Egészen a Holdig.

Trükkös pizza

- Hányfelé vágjam a pizzát, uram? - kérdi a pizzéria eladója a vevőt. - Négy- vagy nyolcfelé?

- Négyfelé vágja, mert nyolcat úgysem bírok megenni.

Különleges tudakozó

- Beköltözött egy bűzös borz a pincémbe. Mit tegyek? - kérdi a telefonáló.

- Nyissa ki a pinceajtót, és kenyérmorzsából rakjon ki útvonalat, ami a kertbe vezet.

Egy óra múlva újabb telefon:

- Most már két bűzös borz van a pincém-ben!

Ébresztő

Egy idősebb üzletember bejelentkezik egy hotelbe. A recepciós ajánlja neki a reggeli telefonos ébresztést.

- Köszönöm, nincs rá szükségem - feleli a férfi. - Minden reggel felébredek magamtól már öt órakor.

- Nos, uram - mondja a recepciós -, akkor lenne szíves ön letelefonálni nekem félhatkor?

Nem dohányzó

Kovács leszokik a dohányzásról. Vonaton utazik, amikor a fülke egyik utasa hozzá fordul:

- Uram, fogadok, hogy ön csak nemrég hagyta abba a dohányzást.

- Eltalálta! De miből jött rá?
- Abból, hogy a kekszet folyton a hamutartóba nyomkodja, amikor pedig újat vesz elő, tőlem kér gyufát.

Ebtenyésztőnél

- Egy fajtiszta vadászkutyát szeretnék vásárolni - mondja a vevő az ebtenyésztőnek.

- Kérem, semmi akadály. Ennek még papírja is van.

- Az nem kell. Nem akarom becsomagolni.

Kirakatpropaganda

Bemegy egy pasas az üzletbe, és azt mondja az eladónak:

- Kérek egy darazsat!

- Darazsat? - csodálkozik az árus. - Mi nem árusítunk darazsat.

- Nem? - csodálkozik a vevő. - De hiszen láttam egyet a kirakatban!

Cipésznél

Egy dáma bemegy a belvárosi cipészhez.

- Kérem, lehet maguknál krokodilcipőt csináltatni?
- Hogyne, asszonyom. Hányas lába van a kedves krokodiljának?

Keresd a kakukktojást!

Melyik nem tartozik a többi közé? Országokról van szó és földrajzi szempontból kell megközelíteni a kérdéseket.

1. Ausztria, Szlovákia, Csehország, Románia, Ukrajna
2. Németország, Japán, Svájc, Lengyelország, Belgium
3. Kanada, Oroszország, Ausztrália, Románia, Mongólia
4. Dánia, Lengyelország, Japán, Argentína, Szlovákia
5. Argentína, Peru, Bolívia, Brazília, Chile

- Megoldás:
1. Csehország, mert nem határos Magyarországgal
  2. Japán, mert nem az európai kontinensen található
  3. Ausztrália kivételével az összes ország az Egyenlítőtől északra található, míg ez délen van
  4. Szlovákia, mert nem rendelkezik tengerparttal
  5. Mind egyik ország határos Bolíviával, de csak Bolívia nem rendelkezik tengeri kapcsolattal

Találd meg a különbségeket!

Idétlen találós kérdések

Hat lába van, mégis megbotlik. Mi az?

Sárga, fémből van és nem tudod átdobni a kerítésen. Mi az?

Csíkos, és indexel. Mi az?

Piros, és nagy a vastartalma – Mi az?

Se oldala, se fenéke, mégis megáll a víz benne. Mi az?

Megoldás: Lovasrendőr, kombajn, Aquafresh és megelőzi a fogszuvasodást, traktor, felhő

Képes poénvadászat

- Nem bántottam, csak azt akartam, hogy .....

I	C	Z	L	U							
D	Ó	S	X	W							
E	H	P	É	Ő							
Ö	Ű	G	J	Ü							
X	J	F	Í	Y							
Ő	E	P	Q	Ö							
I	Ü	N	V	C							
K	Z	Ó	K	A							
Í	S	W	É	F							
D	Ó	A	X	J	V	S	C	Q	V	R	Ű
Á	Q	Ö	W	Ű	K	P	T	Z	Í	J	D
D	U	É	O	F	I	Ü	Ő	P	M	H	U

Húzd ki a betűtengerben kettőnél többször látható betűket! Az **egyszer** és **kétszer** szereplők maradnak, azokat olvasd össze és megkapod a vicc poénjának befejező részét!

SZÓLÁSMAGYARÁZAT

Amint fújják, úgy táncol

Ezzel a szólással olyan embert szoktunk jellemezni, akiben nincs semmi önállóság, bábként viselkedik, kiszolgál másokat. A szólás más nyelvekben is megvan. Eredetét a német szállóige-kutatás Aiszóposz (Ezópus) fuvalázó halász történetére vezeti vissza. A halász hiába próbálja sípszóval magához csalogatni a halakat, amikor azonban hálához folyamodik, sikerrel jár a halászat. Ekkor így szól a partra húzott hálóban ficánkoló halakhoz: „Gonosz állatok, mikor sípoltam nektek, nem akartatok táncolni, most meg, hogy abba hagytam, bezzeg táncoltok.” Nyilván ebből a meséből alakult ki, és már az ókorban is elterjedt a Sípoltunk nektek, és nem táncoltatok szállóige, amely a Bibliába is bekerült, és számos nyelvben éppen a Biblia közvetítésével honosodott meg.

Egy kis matek

Négy túrázó a sötétben szeretne átkelni a szakadékon, de csak egy lámpájuk van. A függőhídon egyszerre két ember tud menni. Milyen sorrendben menjenek át, ha a túrázóknak 1, 2, 3 és 4 percre van szükségük az átkeléshez, és a leggyorsabban akarják leküzdeni az akadályt.

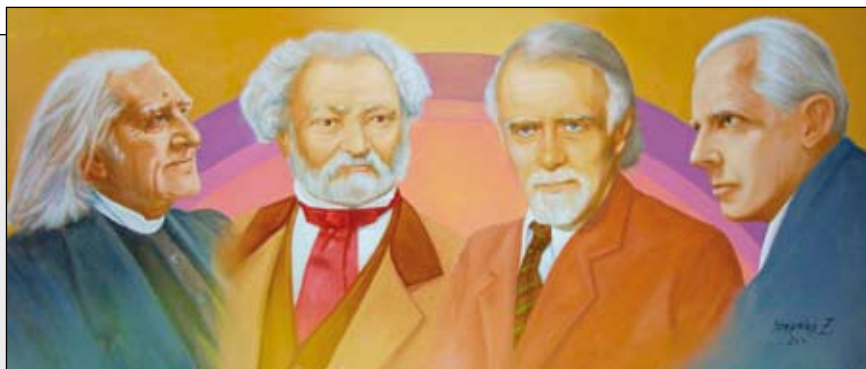
Megoldás: 1, 2 két perc alatt megteszi a távot, 1 vissza megy, 3, 4 négy perc alatt, 2 visszamegy, 1, 2 két perc alatt ismét átér. Összesen 11 perc az átkelés.

Megoldás:

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Két héttel ezelőtti, 33. számunk nyere-ménykérdésében arra voltunk kíváncsi-ak, milyen hangszert ábrázol a mellékelt kép. Többen azt gondolták, hogy gitár, de nem, a képen tambura látható. A gitárnak általában hat húrja van, a tambura többféle lehet: három-, négy-, öthúros is. A felvételen sajnos nehezen látható az egymáshoz közel álló két húr, ami végképp elárulná, hogy tamburáról van szó. A nehézségek ellenére akadt, aki igen gyorsan megfejtette a feladványt, sőt sok mindent tud róla. Ez pedig az **adai Uller Botond**, a Cseh Károly iskola ötödikese, e heti játékunk nyertese, akinek szakasztott ilyen hangszere van. Mint írta: „A képen egy baszprím Matak

tambura látható, amit Mirko Miljački Bajmon készítet. Húrjai: A, A, E, H, Fis. Nekem is ilyen van.” Nyere-ményét a jövő hónap elején postázzuk.

E heti kérdésünk nagyon egyszerű: ráismer-tek-e, kiket ábrázol ez a szép festmény. Csupán annyit árulunk el, hogy ezzel a kérdésünkkel is a zene világában maradunk. A helyes választ

beküldők között egy jutalomkönyvet sorsolunk ki. A választ mielőbb küldjétek el címünkre, legkésőbb december 1-jéig. Levélcímünk: Jó Pajtás, Vojvoda Mišića 1., 21000 Novi Sad, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs

A beküldőket kérjük, hogy a nevük mellett tüntessék fel iskolájuk nevét, osztályukat és lakcímüket is. Köszönjük!

Fülbemászó hívogatóval buzdították az óvo-dás és kisiskolás gyermekeket Szabadkán, Topolyán, Kishegyesen és Bácsfeketehegyen a Cimborá együttes tagjai és a Vajdaságban sokak által ismert Korhecz Imola. Az előadó-művész a *Legyél a Cimborám!* című, legújabb lemezét mutatta be vajdasági körútja során interaktív gyermekkoncerteken.

Imolát általános iskolás korában eredményes versmondóként ismertük meg. Horváth Emma tanárnő szárnyai alatt kezdett verset mondani, ő mutatott rá a vers és a zene kapcsolatára is elsőként. Mint nyilatkozta, párhuzamosan végezte el a média és a színész szakot, s ennek köszönhetően vezethette a Magyar Televízió, majd a Duna Televízió a közel-múltig a Cimborá című műsort, emellett részt vett színházi produkciókban is. A műsor már csupán ismétlések formájában jut el a nézőkhöz, viszont mára egy élő mozgalommá nőtte ki magát.

– Soha nem gondoltam volna, hogy valaha énekelni fogok, mindig a prózában voltam inkább otthon, nem is igazán hittem abban, hogy képes vagyok énekelni. A Cimborá főszerkesztője, É. Szabó Márta ötlete volt, hogy lépjek fel koncertekkel is, ő bátorított ebben. Olyan együttesekkel hozott össze, mint a Sebő-együt-

Legyél a Cimborám!

tes vagy a Kaláka, és egyszer csak azt vettem észre, hogy ott állok a színpadon és énekelek. Tíz éve született meg az ötlet, hogy legyen egy saját együttesünk is. 2006-ban Cimborá friss tintával címmel kortárs költők megzenésített verseit adtuk elő. Ennek a produkciónak akkora sikere volt, a közönség, a gyerekek pedig olyan inspirációt adtak nekem, hogy úgy éreztem, ezt érdemes folytatni – nyilatkozta újra itthon járva.

Elárulta azt is, az a céljuk, hogy már egészen kicsi korukban ráébredjék a gyerekeket arra, hogy milyen csodákat rejt a költészet és

hogy a vers is egyfajta zene. A koncertek apropója pedig az, hogy megjelent a *Legyél a Cimborám!* című lemez a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet kiadásában. Tavaly télen kezdték felvenni az elmúlt tíz év alatt született dalokat a Cimborá Együttesrel. A Cimborá Együttes egyébként saját megzenésítésben szólaltatja meg mai magyar költők verseit, köztük van Weöres Sándor, Nemes Nagy Ágnes, Kányádi Sándor, Varró Dániel, Kovács András Ferenc, de vannak klasszikusok, mint Petőfi Sándor, és van vajdasági költő is, mint pl. Szűcs Imre, akinek a verse felkerült a lemezre.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány

Magyar Nemzeti Tanács

BETHLEN GÁBOR
Alap

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

69 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaiipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvoda Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ókrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter** ■ Állandó munkatársak: **Bence Erika, Bori Mária, Botza Gyarmati Krisztina, Farkas Ilona, Gyarmati Balázs, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/475-400-8 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószám: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs